ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3852 — 4/16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1898 — 2 ՐԼՃԼԹ 1316 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

در علیه ده غلطه (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրֆ
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն թղթադրոշմ կ'ընդունուի, 115 դրուշէ հինգ 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

Կը յիշէք այն Ֆրանսայի բանաստեղծը որ, քանի մը տարի առաջ, ոտանաւոր հրատարակելով իր հացը ճարելէ յուսահատած կոշկակարի խանութի բացաւ։ Աւելորդ է ըսել թէ երկրորդական կամ երրորդական բանաստեղծ մըն էր, չլաչուած մը։ և կոշկակարութեան մէջ ալ վարպետ մը ըլլալու յաւակնութիւն չունէր։ բայց վերջապէս ապահով էր թէ իր թողած արուեստէն աւելի օգտակար պիտի ըլլար իրեն այս նոր արհեստը։ Բարիզի թերթերը չծաղրեցին զինքը։ ընդհակառակը։ Թէև իր անունը մուցուեցաւ գնայ, բայց մարդը անօթի մնալու վտանգէն փրկուած է,—փրկութիւն մը զոր քնարերգութիւնը չպիտի ընծայէր իրեն։ Ան ատենները այս դէպքը բաւական նիւթ մատակարարեց մեր լրագրութեան, — և Արեւելքի մէջ ալ գրեցինք, կարծեմ,— արհեստներու օգտակարութեան վրայ յաւիտենական յորդորները կրկնելու։ Զբսուեցաւ բնականաբար որ բանաստեղծութեան կամ գրականութեան կոչում ունեցող ամէն երիտասարդ, որ նեղութիւն կը քաշէ ապրելու համար, գրիչը խորտակէ և դերձակ կամ կոշկակար դառնայ։ միայն թէ, այդ և ատոնց պէս խոնարհ կարծուած կարգ մը արհեստները անիրաւաբար ու անխնայելօրէն կ'արհամարհուին։ և թէ գործ մը որ մարդուս հացը ճարել կու տայ պարկեշտ կերպով, կրնայ միշտ փնտռուիլ ու ընտրուիլ։

Այս օրերս Անգլիոյ ընկերային բարձր դասակարգերուն մէջ սաստիկ խնդիր մը կը յուզուի, թէև տարբեր երեւոյթի մը ու տարբեր պայմաններու տակ։ Աղնուական միտրամ մը, իր հարստութիւնը կորսնցուցած ըլլալով, որոշած է դերասանական ասպարէզը ընդդիմել ու բեմ ելլել։ Իր ընտանիքը, բարեկամները դայթակղած են և կը ջանան զինքը եւ կեցցնել այս խորհուրդէն, անարժան ու անպատուաբեր համարելով իր դիրքին համար։ Բրիտանական աղնուականութիւնն ալ, ընդհանուր կերպով, նոյն կարծիքէն է։ Բայց միլորդը չատ բանաւոր պատասխան մը կու տայ իրեն եղած դիտողութիւններուն։

—Ինչ կ'ուզէք որ ընեմ, բարեկամներս։ ստակ մը չմնայ գրպանս։ Ուրեմն պէտք է որ արհեստ մը ընտրեմ ապրուստս ճարելու համար։ Կրնայի գործ մը գտնել վաճառականութեան մէջ։ բայց վաճառականութիւնը ճաշակիս չի դար ու խելքս ալ չի հասնիր անոր հաշիւներուն։ Եթէ բանկին մէջ սպայ ըլլայ ուզեմ՝ չատ սուղի կը նստի։ Մուրացկանութիւն ընեմ։ Հասոյթի աղբիւր մը կայ, գիտեմ, խրդախութիւն։ զոր ընտրեց մեր ասոիճանէն մէկը՝ լորտ Ուիլիէմ Նեուիլ։ բայց ամէն մարդ իր ըմբռնումը ունի պատուոյ մասին։ Իմ անձիս յարմար միակ արուեստը դերասանութիւնն է։ ուստի թատրոն պիտի մտնեմ, և կարծեմ Շէքսպիրը ներկայացնելով աւելի պատուաւորութեամբ վաստակած կ'ըլլամ հացս՝ քան թէ ընկերներուս վրայ բեռ ըլլալով կամ պարասէտներս խաբելով։

Խնդիրը ընկերային ու թատերական միանգամայն ըլլալով, Ֆրանսիոյ Սարսէ ալ կը զբաղի անով։ «Ինչո՞ւ համար, կ'ըսէ, դուքս մը որ մեռած կամ կորսնցուցած է իր հարստութիւնը՝ չաշխատի այն միւս մահկանացուներուն պէս որոնք հարստութեան ուրեւ չեն տեսած։ Աշխատութիւն մը երբեք չի կրնար անպատուաբեր համարուիլ։ Դերասանութեան դէմ նախապաշարում մը կայ, իրաւ։ դերասանը որ բեմ կ'ելլէ՝ սուլուելու վտանգին կ'ենթարկէ իր անձը, և այս մը տածումը իսկ սոսկալի բան է։ Բայց ապիկայ ասպարէզին անպատեհութիւններէն մէկն է, որուն պէտք է համակերպիլ։ արդէն օրն է այն արուեստը որ իր անպատեհութիւնները չունի։ Եւ յետոյ, ո՞վ գիտէ, պատճառ մը չի կայ որ Մանչէսթրի դուքսը, —այս է բեմական կեանքը ընդդիմող ազնուականին տիտղոսը,— հանճարեղ դերասան մը չըլլայ և օրին մէկը Անգլիոյ փառքերէն մէկը չհամարուի։ Արուեստագէտներ կան որոնք Ուէսթմինսթր թաղուելու պատուին արժանացած են, նշանաւոր անձնաւորութիւններու քով։ Անպարկեշտ արուեստ մը փառքով չպիտի ծածկուէր։ Եթէ իշխաններուն քով տեղ կը տրուի մեծ դերասաններուն, ըսել է թէ անոնք ալ արուեստին իշխանները նկատուած են։»

Այս ջոլոր խորհրդածութիւնները, որքան ալ տրամաբանական ու չահեկան, անտարբեր կը թողուն զմեզ, քանի որ մեր մէջ ո՛չ ազնուականներ ունինք որոնք դերասանութեան ըղձանք և ո՛չ դերասանութիւն մը որ յառաջդիմութեան ու ապրուստի միջոց համարուի։ Եթէ խնդիրը ըլլար մէկու մը վրայ որ բեմական ապարէզը կը թողու՝ անօթի մնացած ըլլալուն պատճառաւ, այն ատեն թերեւս նմանութեան պզտիկ եզր մը գտնէինք, համեմատութիւնները պահել գիտնալով միշտ։

Բայց Մանչէսթրի դուքսին շուրջը յարուցուած աղմուկին ու առաջ եկած գայթակղութեան մէջ պարագայ մը կայ որ ամէնէն աւելի ուշադրուն է ու ծիծաղելին։ Դուքսին դերասանութեանը հակառակող և անոր դէմ ընտանեկան ու բարեկամական շրջանակներու մէջ պայքար մը կազմակերպողը իր զոքանչն է։ Ազնուական խիստ սկզբունքներով տոգորուած այս կինը ի՞նչ ծագում կը կարծէք որ ունեցած ըլլայ։ սպանեւ-ամերիկացի շինականի մը աղջիկն է, որուն հայրը Գրաղիլիոյ մէջ խոզի երշիկ վաճառելով հարստացած է թերեւս, կ'ըսեն, կամ անոր պէս բան մը։

Ապուխտավաճառ մը կրնայ նոյնքան պատուաւոր մէկը եղած ըլլալ որքան գոհարավաճառ մը կամ չուխայի վաճառական մը։ բայց իր կնկանը ներելի է բնատոհմիկ Լէտիէ մը աւելի խստապահանջութիւններ ունենալ և ազնուականութեան մարմնոյն որոնք մոռցնել տան ամէն բաւաւոր մատնում։ Ասանկ օ՛րքան ծնողներ կան, կիներ մանաւանդ, որոնք քիչ չատ հարստութեան մը տիրացած ըլլալուն պատճառաւ՝ ինքզինքին դերի վեր կը նկատեն անոնցմէ որոնց մթնոլորտին մէջ ծնած ու մեծցած էին, ամէն ժողովուրդի պէս՝ մեր մէջ ալ պակաս չեն այս տիպարները, մինչ՝ ընդհակառակը՝ մեզի պէս հաճեստ ազգերուն մէջ գոյութիւն ունենալու չէին տար տգեղ ծագումները ու խորթ նմանութիւնները։ Բացի մը բերումնքով, —և ասանկները մանաւանդ, — քանի մը հազար ոսկի շահողը ինքզինքը միլիոնատէրի տեղ կը դնէ և ընկերային սանդուխին քանի մը ասոիճաններէն վեր մագլցող մը՝ անզուգական անձնաւորութիւն մը կը համարի ինքզինքը։ Ժամուն մէջ, տիկինը, իր մասնաւոր սիրոտը ունի և անանկ ձեւով մը կը կենայ որ չըլլայ թէ իր մօրը աղօթող խաթունին շրջազգեստը իրենին դպչի։ օրիորդը՝ հայերէնը մոռցած մը ձեւով ֆրանսերէն ու անգլիերէն կը խօսի։ իսկ պարո՛ն, օ՜հ, անոր ձեւափոխումները հաղարամէկ պէսպիսութիւն կ'ընծայեն զոր Պարոնեան մը միայն պիտի կրնար նկարագրել հարազատ գոյներով։

Եւ Պարոնեանին, ու անկէ առաջ ու եւքը գրող երգիծաբաններուն, վիպասաններուն, ընկերաբաններուն կատարած բարքերու ուսումնասիրութիւնը, օտարացող սովորոյթներու ծաղրանքը, անիմաստ յաւակնութիւններու և անտեղի հպարտութիւններու ներու ձաղկումը՝ մեծած կրկնոցով գրողին զայրոյթը չէ շիր հագուած երիտասարդին դէմ, կամ կէս-կուշտ կէս-անօթի ընտանիքի մը հօր կրծին պոռթկումը՝ ոգբը կառքէն վար չը դնող տիկիններուն դէմ։ Ո՛չ, ատոնք բոլորը անկեղծ ու արդար կոչումներն էին ու են՝ պարզասիրութեան, համեստութեան, ինքնճանաչութեան որոնք չատ աւելի պիտի վայելին մեզի քան բոլոր այն արուեստակութիւնները, ձեւացումները, կեղծիքները ոսկեղ խարդախուած իւղերու պէս կը սփռուին շուրջերնիս։ Տ. Ա.

ՄԱՏԵՆԱԲՕԾԱԿԱՆ

Բժշկի ճամակները երիտասարդ մօ. այս է անունը վերջերս Ազգ. քաղաղրապետ տպուած օգտակար հատորի մը։ Գրքին անունը չատ յարմարութեամբ կրնար հարկաւ դրուիլ վէպի մը ճակատը։ Ասի սակայն առողջապահական գրուածք մըն է, հեղինակութիւն Տոքթ. Վիլհէլմ Պլատի և թարգմանութիւն տիկին Զարէլ Զիլինկիրեանի։

Այս հատորը մեզի կը յիշեցնէ Պոլիս հրատարակուած կինն իբրեւ ամուսին և Մայրիկին Առաջնորդը գործերը, որոնք երկուքն ալ անհրաժեշտ գանուելու են հայ մայրերու ձեռքին տակ։

Բժիշկի ճամակները թերեւս աւելի օգտակար ըլլայ իր պարզուկ խրատներուն և նամակներուն սեռով գրուածքին համար։ Ամբողջ գիրքը կը բաղկանայ 226 փոքրադիր էջերէ և բաժնուած է քառասուն-թիւն նամակներու։ Այս նամակները բժիշկի մը կողմէ կ'ուղղուին նորապսակ հարսի մը, որ քիչ վերջը մայր կ'ըլլայ։

Առաջին տասերկու նամակները կը խօսին ծննդաբերութեան նախապատրաստական միջոցներուն վրայ։ Այս նամակներուն մէջ բժիշկը կը ներկայանայ իբրեւ հայր և արհեստաւոր միանգամայն, և պէտք եղած խրատները կու տայ իր հեռաւոր բարեկամուհիին որ իրերու բնական ընթացքին մէջ, քանի մը ամիս վերջը «երիտասարդ մայրը» պիտի ըլլայ։ Մեծ մասով հայց-պատասխանի ձեւով են, և կը գաւ՝ թէ բժիշկը կը պատասխանէ իրական և հարկաւոր հարցումներու, որոնք չատ հեղ բժիշկներուն կ'ուղղուին ապագայի անձկոտ մայրերու կողմէ։

Տասերեքերորդ նամակը կը գրէ բժիշկը չնորհաւորելով նորընծայ մայրը «յաջող երկունքին և բարձանքին կատարմանը համար»։ Եւ ասնամակէն սկսելով մնացած ամբողջ թղթակցութիւնը կը պարունակէ չէ թէ մայրիկին միայն, հապա նաեւ ոչխարիկին առողջութեանը։ Երեքանկութեանը վերաբերող անմիջական խնդիրներ։ Ճաշ կանոնաւոր և մարսելի ձեւերու տակ կը տրուին այդ խրատներ, զորս հոգեբան-բժիշկ մը միայն կրնայ այդքան պատշաճաւոր տալ։

Հեղինակը, տեղ տեղ մանրամասնութիւններու մտած է, որոնք առաջին հայեացքով անհարիւ խակ կրնան թուիլ սովորական ընթերցողին։ մայր մը սակայն, կարծեմ, ատանկ չպիտի խորշի անոնց վրայ։

Եթէ սկսիմ այս պատուական հատորէն հատուածներ մէջ բերել հոս, կը վախնամ որ փորձուիմ ամբողջ գիրքը օրինակել ծայրէ ծայր։ Առանց ուրեմն աւելի երկարելու, կոչում կ'ընեմ բոլոր կարդալ գիտցող հայ մայրերուն, և մանաւանդ նոր հարսերուն, հատ մը ձեռք ձգելէ այս ամենալաւ գործէն, որուն կողքին վրայ նշանակուած գինն ալ — 50 կոպէկ—դիւրամատչելի է իրաւամբ։

Արեւմտեան Հայերուս համար միակ պզտիկ անպատեհութիւն մը ունի այս գրքոյկը։ բառերը տեղ տեղ անհասկնալի պիտի մնան։ Բայց այս պզտիկ անպատեհութիւնը կ'ուշչանայ ամբողջ պարունակութեան մեծ առաւելութիւններուն քով։ Ա. Գ.

Պարսիզակ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՀԱՅԵՐը

Վ.ԱՌՆԱ, 1 Նոյեմբ.

Նախորդ շաբթու քաղքիս հրաժարեալ Թաղ. Խորհուրդին տեղ նոր ընտրութիւն կատարուեցաւ, 365 քուէարկողներէն 206ը մասնակցեցան ընտրութեան. ընտրուողներէն 7ը քաղքիս հարուստ մեծ աղաներէն են։

Թաղ. Խորհուրդը, Պուլկարիայի մէջ, ազգ. գործերու միակ պատասխանատու մարմինը չէ. ան տեղական կառավարութեան առջեւ կը ներկայանայ իբրեւ ազգային երեսփոխաններու մարմին մը, և պաշտօնէական կալուածներու վրայ, բանկային վրայ, ծնունդի, պսակի թաղման պաշտօնական գործողութիւնները կատարել, գանձումներ ընել, ինչպէս նաեւ ներքին ընտանեկան վէճերը կարգադրել։

Ասկէ բոլորովին անջատ և անկախ է Հոգեւորականութիւնը, որ պուլկարական կրթական օրինագծին համեմատ, կրնայ դպրեւոր ազգին կողմէ, թաղապետական ժողովներուն հետ, և անոնց հետ կը լրանայ իր պաշտօնավարութեան շրջանն ալ։ Հոգեւորականութիւնը կը կառավարէ դպրոցները, և պատասխանատու է մի միայն կրթական պաշտօնէութեան։

Որքան ատեն որ այս երկու պաշտօնէութիւնները, Թաղ. Խորհուրդ և Հոգեւորականութիւն, իրարու հետ հաշտ կ'ապրին, դպրոցական մեքենան անխոտոր կը դառնայ, բայց մէկ մըն ալ կը տեսնես որ երկու ժողովականները իրարու հետ կ'աւրուին։ Թաղ. Խորհուրդը իր կանոնը կը դարձնէ՝ ալ եկեղեցւոյ եկամուտներէն, հասոյթներէն բան չի վճարեր, և Հոգեւորականութիւնը անկարող դառնալով լոկ թոշակներով դպրոցը վարել, կամ կը սպիտուի տեղի տալ Թաղ. Խորհուրդին չատ ան դամ քմահաճ պահանջներուն, և կամ դպրոցը բոլորովին երեսի վրայ ձգել։

Վանայի ազգ. վարժարանը երիտասարդ զոհ գացած է այսպիսի խուլ հակառակութիւններու, որովհետեւ հոս հակառակորդները այնչափ առաջ գացած են որ, բոլորովին խախտելու համար Հոգեւորականութեան պետութիւն, իրենց զաւակներն ալ քաշած հանած են վարժարանէն։ Նախորդ հրաժարեալ Թաղ. Խորհուրդը, իր այս անհաշտ ընթացքին համար չատ դէշ տպաւորութիւն թողած է տեղացիներուն վրայ, որոնցմէ, ոչ մէկը վերընտրուեցաւ։

—Ինչպէս ըսինք, նորընտիր Թաղ. Խորհուրդի անդամները կը պատկանին քաղքիս հարուստ՝ բայց ծերացած դասակարգին։ Թէև մասնակի ջանքեր եղան։ բոլորովին նոր և ժամանակին պահանջները ըմբռնող երիտասարդներ ընտրելու համար, բայց մեծամասնութիւնը տարբեր համոզումով լեցուած յաղթանակը տարաւ։ Ահա՝ թէ ի՞նչ կը մտածեն այս վերջինները։ Վանայի հայութիւնը պարաքի տակ է. զպրոցներու պիւտէնն ներն է. պէտք են մեզի՝ աղա-պապա մարդեր, որպէս զի փոխանակ եկեղեցապատկան հասոյթները իւրացնելու, իրենց գրպանէն ալ խառնեն մէջը, և իրենց փորձառութեամբ նոր եկամուտներու դուռ բանան։

Նպատակ՝ ընտրուած Թաղ. Խորհուրդի անդամները պարսաւել չէ. անոնցմէ շատերը բարի, պարկեշտ մարդու համբաւունին և օգտակար ալ եղած են ատենով. բայց ի՞նչ օգուտ որ հիմա շատ կէտերու մէջ մեր հայեցուածները կը տարբերին. աչ անոնք նորերը կը հակնան և ոչ ալ մենք դիրենք։ Օրինակի համար իրենք շատ օգտակար գործ մը ըրած ըլլալ կը կարծեն, իւղաների պատիր մը աւելցնելով եկեղեցիին պատին վրայ։ և կամ պահպանելը ներկելով, մինչդեռ մենք այդ օգուտը կը փնտռենք, նոր դասատու մը աւելցնելու և կամ մարմնամարզի գործիքներ պատրաստել տալուն մէջ, և ահա այսպէս երկու կողմերու պահանջները կ'երկինան կը բազմապատկուին իրարու ներքակ ուղղութեամբ։

Բայց նորընտիրներուն մեծամասնութիւնը կը հրաժարի անդամակցութենէ, խնդրելով որ աւելի երիտասարդներու յանձնուի այդ գործը, ըսելով թէ իրենք պատրաստ են նուիրել միշտ իրենց աջակցութիւնը։

—Այս տարի Ֆիլիպէի մէջ ալ երկար տեւեց Թաղ. Խորհուրդի ընտրութեան գործը. և թէև վերջացաւ, և նոր Խորհուրդը՝ թէ՛ կառավարութենէն և թէ՛ Պատրիարքարանէն վաւերացաւ, բայց անոր շուրջը պզտիկ մտրիկ կռիւներ կ'ըլլան դեռ։

Ռուսմուք երանելի է այս տարին. Թաղ. Խորհուրդի խնդիր բնաւ չունի. տարիներ առաջ —ոչ ոք կը յիշէ այդ թուականը— այդ պարտքը վճարած է, ընտրած է իր թաղականը. և թէև հիմակ անոր թիւը աշնան տերեւաթափին մինչեւ 1ի կ'իջնայ, և գարնան ծլած-ծաղկած օրերուն մինչև 3ի կը բարձրանայ, բայց Ռուսմուքցին դժգոհ չէ, քանի որ միակ ատենապետ անդամը այնչափ ճիւղաւորուած է իր զանազան զբաղումներով որ բոլորքի մտքը մուռ չշուկներ շուտով կը մարեցնի. և վերջապէս Հոգեւորականութիւնն ալ դացած յայտնած է անոր իր համակերպութիւնը։ Բոլորովին երջանիկ պիտի ըլլայ Ռուսմուքցին, եթէ քիչ մը ալ վարժարանին ուն անօրէնը համակերպիցնէր ատենապետ թաղականին, և հայհոյութիւններն ու ծեծը վերցնէր դպրոցէն։

—Այնուն հետ նոյն ալ սկսուեցան մեր թատերական ներկայացումները, որոնց առաջինը, հիւսեղ դերասանի մը ինքնատաղանդն էր։ Երկրորդ թատերական ներկայացում մը քաղքիս հայ երիտասարդներուն ձեռքով տրուեցաւ երէկ դիշեր, ի նպաստ նոր հաստատուելիք հայ ընթերցարանի մը։ Ինքնավարժ երիտասարդները շատ յաջող կերպով ներկայացուցին խաղը և զուարճաց։ Կը յուսանք որ այս երիտասարդութիւնը՝ մի և նոյն թատրով չարունակելով իր սկսած գործը՝ պիտի յաջողի բանալ ընթերցարանը, որ ամենէրէ ի վեր փակ կը մնայ, չէնքին ունեցած պարտքին համար, ինչ որ խոշոր անպատուութիւն մըն է Վառնայցիներուն համար։

Երրորդ ներկայացում մը պիտի տրուի ի նպաստ աղջկանց կրթարանի ազգատիկ ուսանողներուն։ անոր ալ բարի յաջողութիւն։

—Եթէ կ'ուզէք քիչ մըն ալ գաւառական ներկայացումի մը վրայ խօսիմ։ Տարիներ առաջ երկու գաղթական Հայեր հոս ընկեր կ'ելլան և կը բանան մանաճառանոց մը, և չկրնալով տալիկ ընել, ամիսէ մը կ'ը բանտնուին։ Բայց խնդիրը հոս չի լմնար։ Ատոնց գրագիրը դատ կը բանայ ընկերութեան դէմ՝ թէ իր փոխ տուած 1000 ոսկին չեն վերադարձներ։ Դատարանի վճռով կ'որոշուի որ պանդիսին առնուին այդ դրամները և յանձնուին գրագրին։ Երկրորդ ընկերը որ մինչեւ այս վայրկեանս բանէ մը տեղեկութիւն չունէր, յանկարծ կ'արթնցայ և դատարան կը վազէ, բոլոր զբիլով թէ «ինձ 10 փարա առած չէ այդ գրագրէն. և թէ պանքան ձգածը իր դրամն է։» Խնդիրը կը մնայ վերաքննութեան։ Քանի մը օր առաջ այդ վերաքննութիւնը տեսնուեցաւ Ռուսմուքի մէջ, բայց չլմնցաւ. վերջանական վճիռը ամիսէ մը պիտի տրուի։ Պուլկար դատարանը ինքն ալ շատացած մտացած է։ Մէկ կողմէն երկրորդ ընկերոջ հաստատ բողոքը թէ ինքը դրամ ոչ առած է, ոչ ալ առնելու միտք ունեցած է, միւս կողմէն գրագրին և ընկերութեան միւս անդամին ցուցուցած յամառութիւնը, և ապացոյցները թէ իրօք տուած են, զինքը կը չփոթեն։ Կան ըսողներ թէ ասի լաւ և վարպետ կերպով սարքուած խարէութիւն մըն է, երկրորդ ընկերով 1000 ոսկի կորզելու համար. տեսնենք դատարանը ինչպէս պիտի ելլէ։ ՏԵՂԱՑԻ

ԼՈՒՉԷՆԻԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

Հեռագիրը յաջորդաբար հաղորդեց թէ ոճրագործ Լուչէնի դատապարտուած է ցմահ տանձնական բանտարկութեան և թէ վճռաբեկ ատեանին դիմեր է։ Ֆիկառօ յայտնապէս թղթակից մը գրկած էր Ժընեվ, ներկայացուելու եղեռնադատ ատեանի նիստին։ ուր վճռուեցաւ Լուչէնիի ոճրագործութիւնը և պատիժը։ Այդ նիստին նկարագրութենէն որ հեռագրաւ հաղորդուած է Բարիզեան օրաթերթին, կը քաղենք քանի մը մասեր.

Ժընեվ, 10 Նոյեմբ.—Ժամը առտուան ին է. ամպամած օր մը կայ։ Փողոցները ամայի են, թէեւ հոսքառակը կը սպասուէր։ Արդէն մուտքը արգիլուած է ժողովուրդին։ Առանց դժուարութեան վերկ'ելլեմ դատական պաշտօնատան սանդանեներէն. տասներեքերորդ դարու հայկապ շէնք մըն է այդ պաշտօնատունը որուն ճակատը կը ցցուի ժընեվական պինանշանը՝ Post tenebrass lux (*) հռչակաւոր վերտառութեամբ։ Իր մթին և ցուրտ կամարներուն տակ տիրութիւն կը բուրէ այդ պաշտօնատունը, որ ատենօք հիւանդանոց էր։ Եղեռնադատ ատեանին սրբարանը պարզ սրահ մըն է, ուր սովորաբար տեղական թերթերու դատական շորս խմբագիրները միայն կը գտնուին և ուր, այս անգամ, լիցուն է աւելի թղթակիցներու համար տեղ պատրաստուած է։ Վասն զի մինակ Զուիցերիոյ օրագրողները չեն եկած. Իտալիոյ, Անգլիոյ, Աւստրիայ մամուլին կողմէ ալ ներկայացուցիչներ կան, առանց հաշուելու բարիզեանները, ինչպէս նաեւ քանի մը կիներ որոնք ռուս թերթերու իբրեւ թղթակից ներկայացած են։ Դատարանին պատերը մերկ են, բոլորովին մերկ. ոչ մէկ նկար չ'երեւար անոնց վրայ։

Ժամը 9.10ին բարապանապետը կը ծանուցանէ գաւառներուն գալուստը։ Եղեռնադատ ատեանին նախագահը՝ իր երկու անդամակիցներուն հետ՝ դէպ կը մտնէ, ծանր դէմքով, սեւեր հագուած. ունկնդիրներու յատուկ տեղը քանի մը փատաբաններ կան։

(*) «Խաւարէն ետքը լոյս»։

—Նե՛րս բերէք ամբաստանեալը, կը հրամայէ նախագահը։

Եւ Լուչէնի ներս կը մտնէ, ամայլայլ դէմքով, գրեթէ ժպտուն, երիս ոստիկան զինուորներու մէջտեղ։ Ֆրանսերէն կը պատասխանէ, իտալական հնչումով խառն ֆրանսերէնով մը,—իրեն ուղղուած նախնական հարցումներուն՝ իր ծննդեան, տարիքին ու կեանքին վրայ։ Բարիզ ծնած է, ազգով իտալացի. բնակութեան վերջին քաղաքն է Ժընեվ ուր հասած էր իր ոճրին նախորդ օրը։ Այն միջոցին երբ նախագահը քննիչով կ'ընարէ երդուածները և անուններն կուտայ՝ անոնց ներկայացնելու համար, Լուչէնի աչ ու ձախ կողմը կը նայի, անհամբերութեան շարժումներով. ճանճրացողի մը երեւոյթը ունի կարծես։

Երդուեալ դատաւորներու խումբը կը կազմուի, և իրաւաբանները՝ օրինական բանաձեւը արտասանելով՝ կ'աւելցնեն «կերդնում»։ Նախ և առաջ կը կոչուին վկաները, որոնցմէ չատը բացակայ ըլլալով հանդերձ, մեռցածները երիտասարդ մը կը կազմեն դարձեալ։ Լուչէնի աչքը անոնց վրայ յատած՝ չեչտակի կը դիտէ անոնց անցնիլը. զանոնք բռնել ուզողի մը կերպարանքը ունի։ Երբ կ'ազդարարեն իրեն թէ պիտի կարդացուի այն հրամանագիրը որ եղեռնադատ ատեանին ուղղեր է վինքը, ինչպէս նաեւ ամբաստանագիրը, կը շարժի, անհամբեր մարդու ձեւեր կ'առնի, միշտ ժպիտը չթողունքին վրայ տակաւին։

Ամբաստանագիրը մեկին ու յստակ կերպով կը պատմէ ոճրագործութիւնը, իր ամէն պարագաներով, և կ'աւելցնէ թէ ամբաստանեալը անգամ մըն ալ բնակած է Ժընեվ, 1891 է. մինչեւ 1892 է. գարունը։ Ցեռայ կը սկսին յայտարարութիւնները վկաներուն՝ որոնց գլխաւորներն են երկու ոստիկան-զինուորներ, Գոսլաւ օթէլին տէրը Պ. Մէյէր ու կինը, և օթէլին զոնապանը. ուրիշներ ալ կան որոնք երկրորդական կարեւորութիւն մը միայն կընծայեն։ Ոճրագործը, վկայութեանց ատեն իրեն ուղղուած հարցումներուն հակասական պատասխաններ կու տայ։ Երբ վկաներէն մէկը կ'ըսէ թէ առտուան ժամը 7ին տեսած էր զինքը, Լուչէնի կը յայտարարէ թէ այդ ժամուն անկողնին էր դեռ. և երբ կ'ըսեն թէ ժամը 11ին փողոցը հանդիպած էին իրեն, կը պնդէ թէ ինքը այդ ժամուն նախաճաշ կ'ընէր։ Քիչ ետքը, Լուչէնի ինքզինքը անտեղ մարդ մը կը ձեւացնէ զոր ծընէվի լճին հանդարտիկ մթնոլորտը եղեռնական գաղափարներով տոգորած էր յանկարծ։ Բայց երբ վիճաբանին մէկը կ'ըսէ անոր երեսին թէ ձերդարկեալ պահուն ըսած էր թէ բան մը չի ըրած, Լուչէնի ոտքի կ'ելլէ ու լրջորէն կը խոստանի իր սխալը։

Վկաներուն յայտարարութիւնները լսուելէ և բժշկական տեղեկագիրները կարդացուելէ ետքը, նիստը կը դադրի մինչ օրը։ մէկ ժամ ետքը։

Երբ ատեանը կը վերաբացուի ժամ 3ին, Լուչէնի աւելի խնդամ երեւ կ'երեւայ, տարօրինակ կերպով մը բերանը ծամծռելով ու օրագրողներուն նայելով։ Իտալացի դպրեւոր Մաանթիէլլի վկայութիւնն ալ լսուելէ ետքը, որ կը հաստատէ թէ Լուչէնին տեսած էր Լօզանի մէջ, կը սկսի ամբաստանեալին հարցաքննութիւնը։ որու միջոցին Լուչէնի խոստովանելով հանդերձ իր գործած ոճիրը, յամառաբար կը հերքէ մեղադրիչներ ունեցած ըլլալը։ Ցեռայ, ընդհանուր դատախազ Պ. Նամաձա կը կարդայ իր ամբաստանագիրը։ որ խոր տպաւորութիւն կը գործէ ունկնդիրներուն վրայ։ Պ. Նամաձա իր խօսքը կ'ուարտէ կոչում ընելով երդուեալներուն արդարադատութեան։ Մամահարութիւններով կ'ընդունուի ամբաստանագիրը, որմէ ետք 10 վայրկեանի դադար կը տրուի։ Ժամը 4½ին, Լուչէնիի փաստաբանը Պ. Բիլէ Մօսիօ կը սկսի իր պաշտպանողական ճառը, որ որչափ դժուարին աշխատութիւն մը՝ այնքան ալ ճարտարութեամբ կատարուած է։ Պ. Մօսիօ ընդհանուր տեսութիւններ կ'ընէ, և զայրոյթ ու սարսափանք յայտնելով հանդերձ Լուչէնիի եղեռնագործութեան համար,—որ պաշտպանուելիք կողմը չունի արդէն,—կը խնդրէ դատաւորներէն որ մահու պատիժ չտնօրինեն, այլ մտնջնական բանտարկութիւն։ Այս կէտին վրայ կը թափէ մասնաւորապէս իր պերճախօսութիւնը։

Ժամ 6½ին, մութը կոխած էր արդէն, երբ փաստաբանը կատարած իր ճառը և նախագահը երեք հարցումներ կ'ուղղէ երդուեալներուն՝ Լուչէնիի եղեռնագործ մը ըլլալուն և յարակից պարագաներու մասին։ Երդուեալները, տասը վայրկեանի չափ առանձնանալէ ետքը, կը վերադառնան ատեանը։ Ֆոռեմանը կը հրամայէ նախագահը։

—Նե՛րս բերէք ամբաստանեալը, կը հրամայէ նախագահը։

Եւ Լուչէնի ներս կը մտնէ, ամայլայլ դէմքով, գրեթէ ժպտուն, երիս ոստիկան զինուորներու մէջտեղ։ Ֆրանսերէն կը պատասխանէ, իտալական հնչումով խառն ֆրանսերէնով մը,—իրեն ուղղուած նախնական հարցումներուն՝ իր ծննդեան, տարիքին ու կեանքին վրայ։ Բարիզ ծնած է, ազգով իտալացի. բնակութեան վերջին քաղաքն է Ժընեվ ուր հասած էր իր ոճրին նախորդ օրը։ Այն միջոցին երբ նախագահը քննիչով կ'ընարէ երդուեալները և անուններն կուտայ՝ անոնց ներկայացնելու համար, Լուչէնի աչ ու ձախ կողմը կը նայի, անհամբերութեան շարժումներով. ճանճրացողի մը երեւոյթը ունի կարծես։

Երդուեալ դատաւորներու խումբը կը կազմուի, և իրաւաբանները՝ օրինական բանաձեւը արտասանելով՝ կ'աւելցնեն «կերդնում»։ Նախ և առաջ կը կոչուին վկաները, որոնցմէ չատը բացակայ ըլլալով հանդերձ, մեռցածները երիտասարդ մը կը կազմեն դարձեալ։ Լուչէնի ոտքի կ'ելլէ ու լրջորէն կը խոստանի իր սխալը։

Վկաներուն յայտարարութիւնները լսուելէ և բժշկական տեղեկագիրները կարդացուելէ ետքը, նիստը կը դադրի մինչ օրը։ մէկ ժամ ետքը։

Երբ ատեանը կը վերաբացուի ժամ 3ին, Լուչէնի աւելի խնդամ երեւ կ'երեւայ, տարօրինակ կերպով մը բերանը ծամծռելով ու օրագրողներուն նայելով։ Իտալացի դպրեւոր Մաանթիէլլի վկայութիւնն ալ լսուելէ ետքը, որ կը հաստատէ թէ Լուչէնին տեսած էր Լօզանի մէջ, կը սկսի ամբաստանեալին հարցաքննութիւնը։ որու միջոցին Լուչէնի խոստովանելով հանդերձ իր գործած ոճիրը, յամառաբար կը հերքէ մեղադրիչներ ունեցած ըլլալը։ Ցեռայ, ընդհանուր դատախազ Պ. Նամաձա կը կարդայ իր ամբաստանագիրը։ որ խոր տպաւորութիւն կը գործէ ունկնդիրներուն վրայ։ Պ. Նամաձա իր խօսքը կ'ուարտէ կոչում ընելով երդուեալներուն արդարադատութեան։ Մամահարութիւններով կ'ընդունուի ամբաստանագիրը, որմէ ետք 10 վայրկեանի դադար կը տրուի։ Ժամը 4½ին, Լուչէնիի փաստաբանը Պ. Բիլէ Մօսիօ կը սկսի իր պաշտպանողական ճառը, որ որչափ դժուարին աշխատութիւն մը՝ այնքան ալ ճարտարութեամբ կատարուած է։ Պ. Մօսիօ ընդհանուր տեսութիւններ կ'ընէ, և զայրոյթ ու սարսափանք յայտնելով հանդերձ Լուչէնիի եղեռնագործութեան համար,—որ պաշտպանուելիք կողմը չունի արդէն,—կը խնդրէ դատաւորներէն որ մահու պատիժ չտնօրինեն, այլ մտնջնական բանտարկութիւն։ Այս կէտին վրայ կը թափէ մասնաւորապէս իր պերճախօսութիւնը։

Ժամ 6½ին, մութը կոխած էր արդէն, երբ փաստաբանը կատարած իր ճառը և նախագահը երեք հարցումներ կ'ուղղէ երդուեալներուն՝ Լուչէնիի եղեռնագործ մը ըլլալուն և յարակից պարագաներու մասին։ Երդուեալները, տասը վայրկեանի չափ առանձնանալէ ետքը, կը վե-

բաղառնան և իրենց երիցագոյն անդամը կը կարգայ վիճակին՝ որ երեք հարցում ներուն ալ հաստատական պատասխան կու տայ։ Այս վայրկենիս, ուսկնդիրներուն մէջ կը նշմարուէին Զուիցերիոյ դատական Նախարարը և դաշնակցային խորհուրդի անդամներէն ոմանք։

Լուչէրն, երբուեալներուն վճիռը լսելով, ջղոտ շարժում մը կ'ունենայ և իր պաղարիւնը կը կորսնցնէ։

Ընդհանուր դատախազը ցիեանս առանձնական բանտարկութեան (կամ մենջենական խցարգելութեան) պատիժը կը պահանջէ, և Եղեռնադատ ատենի անդամներն ու երդուեալները, խորհրդակցութեան սենեակը առանձնանալ ու խորհրդակցելէ ետքը, կու գան արտասանել այդ վճիռը։

Ոստիկան գինուորները կ'առնեն կը տանին դատապարտեալը որ խղդուկ ձայնով քանի մը բառ կ'արձակէ որոնք անլսելի կը մնան։

ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ ԱՑՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

(ԲԻՆԿԵԱՆ)

Ակնայ առաջն. փոխանորդ Տ. Մուշեղ վարդապետ Սերորեան տեղս այցելեց հոկտ. 9ին, ընկերակցութեամբ դաւառիս Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Աղեքսանդր էֆ. Աւագեանի։ Տ. Մուշեղ Վ. մէկ քանի շաբաթներէ ի վեր թեմական այցելութիւններով կը զբաղի փութկոտ գործունէութեամբ։ Շարունակ փոխուած օդի ու ջրի տարբերութենէն խանգարուած էր իր առողջութիւնը. հակառակ սասը, այս տեղ ալ սակայն պէտք եղած դպրոցական ու եկեղեցական գործերը խնամով կարգադրեց։ Թող. Խորհուրդը, որ փոքրամասնութիւն մը մնացած էր, լուծեալ նկատեց և անմիջական ընտրութեամբ նոր թաղականութիւն մը հաստատեց։ Յանձնարարեց շուտով վերադառնալ վարժարանը որ ամսէ մը ի վեր փակուած էր։ Հակառակ տեղացիներուն փափագին, չկրցաւ պատարագել՝ անձնական տկարութեան պատճառաւ, բայց չզրկեց ժողովուրդը իր պերճախօս քարոզէն։ Մեծ հաճոյքով կը կարդայինք իր լուրջ գրուածքները լրագիրներու մէջ և անձնութեամբ կը ապասէինք անձնալաչս լսել զինքը։ Հազուադէպ էր գիւղացի ժողովրդեան համար լսել այս կարգի խմաստալից քարոզներ։ այս բաղդը կը վայլենք այսօր չնորհիւ Արմաշի Դպրեվանքին։

Մեր Եկեղեցին շատ պէտք ունի այսպիսի եկեղեցականներու։ Վերջերս զանազան կողմերէ բողոքականութեան յարելու ցաւալի լուրեր լսեցինք։ այդ հոսանքը Տ. Մուշեղ վարդապետի պէս առաջնորդներ կրնան կասեցնել։ Եւ եթէ Զար-Խափանի Դպրեվանքը իր նորընծայ վեղարաւորներուն չափ ալ քահանաներ տայ Հայ Եկեղեցւոյն, այն ատեն տարակրօնութեան հակումը կը խափանի մեր մէջ բոլորովին։ Մենք սովոր ենք յանախ նայիլ ցաւին վրայ՝ առանց դարմանը գործադրելու։ կամ այնչափ կ'երերակոնք որ ապաժաման կ'ըլայ բուժումն ալ։ Կը տեսնենք թէ ժողովուրդը կ'օտարանայ իր եկեղեցիէն, չի սիրեր այլևս իր ժամն ու ժամարարը, ասիկայ լոկ նիւթական անկումի մը հետեւանքը չէ, ինչպէս որ կը կարծուի. ռամիկ ժողովուրդը, ճաւելի կարօտ կենաց բանին, ձանձրացած իր ծթուած ու ասիկասիտ քահանայէն՝ որ մեռել-թաղի ու կնունքի շահագործիչ պաշտօնատարն է միայն, կերթայ վերջապէս եւեւտարանի լոյսը որոնել անմիջապէս մօտիկը գտնուող ժողովարանին մէջ. հոն քարոզիչ միսիոնարը աւելի գեղեցուն կը գտնէ քան իր քահանան. հոն հանկնալ կը թուի Աւետարանը, հոն խօսքը որպէս թէ գործքով մարմնացած տեսնել մէկ քանի հաւատացեալներու ոսկիներու մէջ։ Ամէն հայ եկեղեցւոյ մօտ բողոքական կամ լատինական եկեղեցի մը կանգնելու ջանքը կայ հիմակ Յարաւանական առաքելութիւններու կողմէն։ Եւ այս բանը պիտի ընեն անոնք ցորչափ չտեսնեն իրենց դէմ հզօր կամքի ու զօրաւոր մտքի տէր եկեղեցականներ։ Դպրեվանքը թո՛ղ արտօրայ։

Բինկեան, 18 Հոկտ. Զ.

ԲԵՐԱՅԻ ՔԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Բերայի քարոզիչ և ընտրողական ժողովին նախագահ Տ. Հմայեակ Սրբազան մեզ հաղորդած է հրատարակութիւն հետեւեալ չրջաբերական նամակը որ ուղղուած է Բերայի ընտրողներուն՝ համեմատական քուէարկութեան կատարման համար։

Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան քուէարկութիւնը կատարուեցաւ երկի Նոյեմբ. 1, Կիրակի։

1241 ընտրողներէ 686 անձինք ընտրութեան մասնակցած էին իրենց քուէներովը, զորս ընտրողական Ժողովին հետզհետէ ընդունեց առաւօտեան ժամը 3 էն մինչեւ 8, ըստ յայտարարութեան։

Ճիշդ ժամը 8 1/2ին քուէհամարի սկրուտեցաւ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ ժողովրդատեղւոյն մէջ։—Քուէհամարը՝ հետեւեալ արդիւնքը ունեցաւ։

Քուէից բացարձակ առաւելութիւն ստացան

			ք.ուէ
Վ.սեմ.	Յովհաննէս	էֆ.	Նուրեան 467
	Տիրան	»	Կիւմիւկիւրտան 459
	Միհրան	»	Կեսարեան 400
	Գրիգոր	»	Սելիմիխեանց 371

Մնացեալ ութն անդամից ընտրութեան համար, Ընտրողական Ժողովը քուէհամարի արդեանց համեմատ առաւելագոյն քուէ ստացողաց մէջէն հետեւեալ տասնեւվեց անձանց կրկնապատիկ ցանկը պատրաստեց իւրեանց ստացած քուէից կարգաւ օրք են

			ք.ուէ
Վ.սեմ.	Գրիգոր	էֆ.	Խրտրեան 332
	Վանան	»	Խսեան 289
Վ.սեմ.	Միքայէլ	»	Մամիկոնեան 283
	Յովհաննէս	»	Թորոսեան 283
	Հրանտ	»	Ասատուր 265
	Ցարութիւն	»	Սարգսեան 257
Վ.սեմ.	Միքայէլ	»	Կիւլապեան 251
	Տիգրան	»	Թօզաքեան 246
	Տօքթոր	»	Տաղաւարեան 223
	Գրիգոր	»	Շամանեան 208
	Խնդիր	»	Սիմոնեան 197
	Մխսուս	»	Հարենց 189
	Թադէոս	»	Էֆմէֆեան 159
	Սարգիս	»	Թաշեան 152
	Տօքթոր	»	Դանիթեան 149
Վ.սեմ.	Դաբրիել	»	Դաբրիելեան 147

Համեմատականի այս երկրորդ ընտրութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ Կիրակի Նոյեմբեր 8ին։

Քուէարկութիւնը պիտի սկսի առաւօտեան ճիշդ ժամը 3ին աղջկանց Արուեստանոցի սրահին մէջ և քուէները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամը 8։ Իսկ քուէհամարը պիտի սկսի ժամը ճիշդ 8 1/2ին, ըստ առաջնոյն Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Ժողովրդատեղւոյն մէջ։

Այս անգամ քուէարկութիւնը վերոգրեալ կրկնապատիկ ցանկէն միայն ութ անձանց անունը պարտին նշանակել իրենց քուէները մէջը։ Այն ցանկէն դուրս եղած անուններն անընդունելի են։

Մերժելի են՝ քուէարկութեան համար որոշուած ժամէն ետքը եկած քուէներն, ինչպէս նաև կասկածելի և ծրարով եկած քուէնամակները։

Անընդունելի են նոյնպէս ստորագրեալ քուէթուղթերը։

Ուստի կը հրաւիրեմ զՁեզ որ բարեհաճիք Ձեր այս ընտրական պարտականութիւնը կատարել։

Մնամ ազօթարար

ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

Բերա, 2 Նոյեմբեր

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօնական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։

1. Թամզարայի եկեղեցիին մէջ պաշտօնավարող Տ. Պետրոս քահանայ Շահրիկեան՝ որ Շապին Գարահիսարի առաջն. տեղապահ Տ. Սմբատ Ծ. վարդապետի և դաւառական վարչութեան կրօն. Ժողովին կատարած քննութեան և մատուցած տեղեկագրին համաձայն որոշուած էր որ Սըվազի վանքին մէջ ապաշխարէ, այս անդամ հոկտ. 23 Թուականաւ Ս. Պատրիարքին ուղղած մէկ գրովը կը յայտարարէ և կը խնդրէ որ պատուհասեալ Պատրիարքարանը ճանչնայ զինքը ոչ թէ իբր Պետրոս քահանայ, այլ Յովհաննէս Շահրիկեան։ Ժողովը որոշեց յիշեալ կարգամոլ եկեղեցականին սոյն յայտարարութիւնը յատուկ չրջաբերականով ծանուցանել եկեղեցական պաշտօնէից և ժողովրդին ի գիտութիւն։

2. Ժողովը իր անդամակիցներէն ձայնագրագէտ Տ. Գարրիել Ա. քահանայ Խանճեանի տեղեկագրին համաձայն որոշեց եկեղեցական երգեցողութեան ուսուցչի վիճակին տալ Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցին երամշտապետ Պ. Յովսէփ Էպէկեանի։

8. Պայսպուրթի թեմական ազգայիններէն ոմանց կողմէ տեղւոյն առաջն. տեղապահին դէմ դանդատագիրներ հասած ըլլալով, Ժողովը կարեւոր համարեց, յիշեալ գաւառի առաջն. տեղապահին ուշադրութիւնը հրաւիրել և յանձնարարել միտգամայն որ Պայսպուրթի և թեմական ազգայինները սիրաշահելու ուշադիր ըլլայ։

4. Մշոյ վանահայր-առաջնորդի փոխանորդ Տ. Վարդան Վ. Յակոբեան ընդարձակ տեղեկագրով մը յայտնած է թէ կինճի խան գաւառակի Հեղին գիւղացի սրբեցնող Տ. Վահան քահանայ Երէցեան ունեցած կրօնական հմտութեամբը, օրինակելի վարքովը և անձնձիր աշխատութեամբը արժանի է ընդունելու վեղարի օրհնութիւն։ Ժողովը այս տեղեկութիւններուն յենլով, արժան համարեց յանձնարարել Ուրֆայի առաջնորդ Տ. Խաչէն Եպիսկոպոսին՝ տալ յիշեալ սրբեցնող քահանային վեղարի օրհնութիւն։

5. Ասկի առաջ Մշոյ վանահայր առաջնորդական փոխանորդ Տ. Վարդան Վ. Յակոբեան դանդատած և բողոքած էր Հեղինցի Տ. Մկրտիչ վարդապետի անառակ ընթացքին դէմ, և Կրօն. Ժողովին կողմէ որոշուած էր զրկել զինքը Պուլանըքի Ս. Դանիէլ վանքը, ուր գացած չէր. այս անդամ Ս. Յովհաննու վանքին գործակալ պաշտօնեաները դառնալն կը դանդատին յիշեալ վարդապետի դէմ, մի առ մի թուելով անոր եպերելի արարքները։ Ժողովը կրկնելով իր նախորդ որոշումը, յանձնարարեց վանահայր առաջն. փոխանորդին՝ դադրեցնել յիշեալ վարդապետը եկեղեցական պաշտօն վարելէ և ուղարկել զինքը Պուլանըքի Ս. Դանիէլի վանքը։

6. Պ. Համբարձում Ամատունի խնդրած է որ Կրօն. Ժողովին կողմէ իր մասին տրուած որոշումը, զինքը վարդապետ ձեռնադրուելու համար, գործադրուի։ Ժողովը որոշեց գրել թէ հարկ է որ նախապէս տրուած որոշման համաձայն՝ տարիէ մը ետքը ձեռնադրուի վարդապետ։

Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ ետքեք ամենական խնդիրներու քննութեամբ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ապգ. Պատրիարքարանի

Բիրիկ Երզրումցի Տիգրան Գրիգոր Տապաղեան անուն երեսուն և հինգ տարեկան, միջահասակ, յարուսակ դերձակ, հինգ տարիէ ի վեր ի Պոլիս պանդխտեալ և 1897 Յունիս ամսէն ի վեր անյայտացեալ ազգայինն հետազօտուելու կարելի չէ եղած գտնել։

Կը յանձնարարուի տրպագրոց, որ եթէ երբեք յիշեալ ազգայնոյն ո՛ւր, ողջ կամ մեռեալ լսելու մասին ո՛ր հ.է տեղեկութիւն ունի, հանին մինչեւ յերեք ամիս ծանուցանել Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն։

(ԿՆԻՔ Ազգ. Պատրիարքանի)

ՏԵՂԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԲԲ. Տ. ԶԱԶԱՐՈՍԵԱՆ իր բնակութիւնը փոխադրած է Միսք փողոց թիւ 13, ուր ամէն օր կէս օրվ վերջ հիւանդ կընդունի։ 161 9–15

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՐԴ ՍՈԼԶԲԷՐԻ ՃՇՄԱՐ.—Եւրոպական լրագիրներուն կարծիքը.—Գերմանիոյ մէջ լրագիրները մինչեւ մէկ աստիճան դգոյշ լեզու մը կը գործածեն և միայն Գերմանիոյ առեւտրական չահերը կը պաշտպանեն Փիլիպպէաններուն մէջ։ Թակեպպը կ'ըսէ թէ Անգլիա պատերազմի սպառնալիքին հետ խաղացած է։ «Լորտ Սոլզպէրի, կ'ըսէ, չէ համարձակած հոգեկեալ անգլիական թեւարկութիւնը Վերին Նեղոսի վրայ։ ասկիա ամէն վտանգ կ'ստանձնէ։ Հիմակ անգլեւգերման դաշնակցութիւն մը կարելի է և նոյն իսկ մաղթելի։» Նաթիոնալ Զայրուցկ կ'ըսէ. «Ամերիկայի հետ դաշնակցութեան մը այս ակնարկութիւնը՝ Սպանիոյ գաղթային ստացուածքները պահպանելու համար՝ ճարին գլխաւոր մասն է։» Բոսք Սպանիոյ ու Բորդուկալի ստացուածքները ցոյց կուտայ իբրև այն գոհերը որոնց կը ցանկան Անգլիա և Ամերիկա։

Աւստրիոյ լրագիրները շատ չեն խօսիր։ Արդէն անգլեւֆրանսական վէճին առթիւ ո՛չ Ֆրանսայի դէմ թշնամութիւն ցոյց տուած էին և ոչ ալ Անգլիոյ համար համակրութիւն։ Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ ապահովիչ կը գտնէ Անգլիոյ նախարարապետին ճառը։ Նիւս Թակպպը կ'ըսէ թէ գլխաւոր մասը Մ. Նահանգներուն վերաբերող մասն է։ Վիներ Թակպպը կը կարծէ թէ անգլիական պատասխանութիւնները հետզհետէ մտահոգութիւն կը պատճառեն ամբողջ Եւրոպայի և թէ Անգլիա զինքն կէցութիւնէն վախնալով, պէտք եղածը կ'ընէ, որպէս զի Վերին Նեղոսի մէջ յանկարծակիի չգայ։ Ֆրեմտենպլատ, որ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան օրգանն է, կ'ըսէ. «Լորտ Սոլզպէրի չէ խօսած այն ամէն խնդիրներուն վրայ որոնք հանրային կարծիքը կը զբաղեցնեն, բայց Ֆաշոտայի համար շատ յատակ խօսած է։ Խիստ չահեկան է գիտնալ թէ Զինու մասին ինչ է Անգլիոյ նախարարապետին կարծիքը։ Այսօր սա գիտենք թէ Անգլիա կը սպառազինուի, ոչ-յարձակողական նպատակով, բայց իր գաղթային պետութիւնը անվնաս պահելու և ի հարկին իր մասնակցութեան իրաւունքը կարենալ պահպանելու համար։»

Իտալիոյ մէջ Օբինիոն մտահոգ է, որովհետեւ, կ'ըսէ, թէև Ֆրանսայի չնորհիւ անմիջական վտանգ չկայ, սակայն կրնայ ըլլայ որ նորէն երեւան դայ Անգլիոյ պատերազմասէր տրամադրութիւններուն պատճառաւ։ Իդալիա՝ Լորտ Սոլզպէրիի կողմէ Մ. Նահանգաց նկատմամբ եղած ակնարկութիւններուն մէջ առնուազդակի ապացոյց մը կը տեսնէ Լոնտոնի և Ուաշինկթընի միջեւ համաձայնութեան մը գոյութիւնը։ Բէրզելիէռնցա կը աքանչանայ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովոյ ընթացքին վրայ, Ֆաշոտայի խնդրին մէջ։ Բոբօլ Բոմանօ միջազգային յարաբերութիւններուն համար վրդովիչ կը նշանակէ Լորտ Սոլզպէրիի ճառին երկրորդ մասը որ, կ'ըսէ, անուղղակի կերպով կը հաստատէ թէ համաձայնութիւն մը գոյացած է Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ։ Տոն Ֆիսչիոթի կը նկատէ թէ Լորտ Սոլզպէրի ճշմարտութիւնը խօսած է գովելով Ֆրանսայի խոհականութիւնը։ Իտալեան թերթը կը աքանչանայ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովոյ ընթացքին վրայ։

Նովոյե Վրէմիա ալ խօսելով Լորտ Սոլզպէրիի ճառին վրայ, կ'ըսէ. «Անգլիոյ նախարարապետին ճառը բնաւ չի փարատեր՝ Անգլիոյ սպառազինութիւններուն առաջ բերած մտահոգութիւնները։ Թէև Լորտին բացատրութեան եղանակը գերգոհոլչ հանգամանք մը չունի, սակայն կը մատնէ այնպիսի ծրագիրներ որոնք եթէ իրականանան, կրնան վնասել եւրոպական բոլոր ակրութեանց կենսական չահերուն։ Ուրեմն հարկ է ուշադրութեամբ հետեւիլ այդ ծրագիրներու ընդարձակմանը։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՍՊԱՌԱԶԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Գերման կառավարութիւնը 1899ի եւրոպացոյցին վիճարանութիւններու պատճառն յաւելուածական կարեւոր վարկեր պիտի ուղղ դաշտային հրետանիներու վերակազմութեանը և տարատեսակութեանը համար։ Բարաքանչիւր զօրաբանակի մէջ թնդանօթաձիգ զօրքերու չորս գունդ պիտի գտնուին, փոխանակ երկուքի։

ԳՐԱՌՆՈՅԻ Երեսփ. Ժողովը, կրկէն Բարիզէն երկուշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը, կը միճարանի այն դատական գործողութիւններուն վրայ որոնք պիտի կատարուին բանակին դէմ անուանարկիչ գիրք մը հրատարակող Պ. Կոիլի դէմ։ Նոյնպէս ընկերվարական երեսփոխաններու կողմէ եղած հարցապնդումներուն վրայ ի նպաստ Տրէյֆիւսի, Զոլայի և Բիքարի։ Ժողովին մէջ բուռն յուզում կը տիրէ։ Նախարարապետ Պ. Տիրբիի պահանջեց այդ խնդիրները ամիս մը յետաձգել, որ ընդունուեցաւ։ Պ. Կոիլի դէմ դատական գործողութիւնները պիտի շարունակուին։ Պ. Տիրբիի յայտարարեց թէ Պ. Կոիլ պատասխանատու պիտի բռնուի իր գրքին այն մասերուն համար որոնք ընդհանուր բանակին կը վերաբերին։ Իսկ անհատներու դէմ եղածը ասոնց պիտի թողուի, որպէս զի եթէ ուզեն՝ դատ բանան։

ՊԱՂԲԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Ցունատանի արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Սքուլուդիսի՝ Զէթիեէ, Պլէկրատ ու Սոֆիա ուղեւորուն ատեն Բեղերսպուրգէն կը հեռագրեն Բոլիդիճի Քորեսբոնտենտին թէ ռուս գիւանագիտութիւնը բնաւ չի խորհիր միջնորդներու միջոցաւ ձեռնարկելու՝ Պալքանեան պետութեանց միջեւ եղած յարաբերութեանց փոփոխման։ Բուլոյ մեծ փափաքն է թող չտայ՝ Պալքաններու արդի կացութիւնը խանգարող ու է ձեռնարկ։ Ռուսիոյ այս փափաքը կը յայտնուի իր բոլոր արտաքին քաղաքականութեամբը, մանաւանդ Բեղերսպուրգի և Վիէննայի դահլիճներուն միջեւ դոյացած համաձայնութեամբ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ.—Խոտելոյ մէջ հանրային կարծիքը չատ կը զրաղի ցորենի գնին բարձրացման խնդրովը և կառավարութեան այդ մասին ձեռք առած միջոցներովը։ Կառավարութիւնը կը ջանայ գիւղերու բնակիչներուն օգնել, զինուորական մթերանոցներու մէջ մարուած ցորենները որոշ գնով մը տալով, մանաւանդ այն գիւղերուն մէջ, ուր չահագէտներու մեքենայութիւնները կը բարձրացնեն ցորենի գին։ Այս դրութիւնը անցեալ տարի լաւ արդիւնք ալած ըլլալով, այս տարի նորէն կը գործադրուի։ զինուորական վարչութիւնն ալ կը չարունակէ իր գնումները, որպէս զի չդադրեցնէ իր բարերար գործը։ Կառավարութիւնը հանրային չինութիւններ ալ կատարել կուտայ, գործաւորներուն տարուան հայթայթելու համար։

ՏԱՆԻՄԱՐԲԱՑԻ թագաւորը մեռաւ Ցունատան պիտի երթայ իր թոռան, Եորկիոս իշխանին հետ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքէն կը գրեն թէ գահկիրճը նկատողութեան առած է հելլենական չգոհացուցիչ երեսեւեկութիւնները։ Բուլոյ դարձեր մրն ալ պատրաստած է։ Նախարարութեան այս որոշման դլխաւոր պատճառը եղած են Կ. Պոլսոյ դեսպան Մավրոկորդատօ իշխանին և Պ. Պ. Սվորոնոսի ու Ամիրիքեանի տեղեկագիրները, ուր երկարօրէն խօսուած է հելլէն առեւտրական չոգենաւային երթեւեկութիւնները զարգացնելու խնդրին վրայ։ Պ. Սվորոնոս, որ Իտալիոյ հիւպատոսն է, տեղեկագրած է թէ Դանուբի եւրոպական յանձնաժողովը մէկ տարուան մէջ երկու միլիոն ֆրանք գանձած է այն տուրքէն զոր չոգենաւերը ու առագաստանաւերը կը վճարեն Դանուբի վրայ նաւարկել կարենալու համար։ Այդ գումարին 1,650,000ը վճարած է Անգլիա և 225,000ը Ցունատան։ Հիւսիսային եղրակացուցեր է որ Ցունատան կրնայ Միջերկրականի մէջ առեւտրական առաջնակարգ պետութիւններու կարգը դառնալ, եթէ կառավարութիւնը օգնէ հելլէն նաւատէրերուն։

—Անցեալ ուրբաթ օրը Աթէնքի ֆրանսական դեսպանը կոմս տ'Օրմսոն այցելութիւն տալով նախարարապետ Պ. Զաիմիսի, չնորհաւորեց դահլիճին վերակազմութիւնը։

—Նոյն օրը նոր նախարարները արքայական պալատան մէջ երդում ընելէն ետքը, իրենց պաշտօններուն ձեռնարկեցին։ Դատական նախարար Պ. Մոնիֆէրատոս ժամանակ մը փոխանորդարար պիտի վարէ կրթական նախարարի պաշտօնը։

—Անցեալ օր Պիրէոնի նաւահանգիստէն դուրս ելան Տիսօ և գերմանական Լէրոս շոգենաւերը իրարու զարնուեցան և երկուքն ալ ծանրապէս վնասուեցան։

ԲՈՒԼՍԱԿԱՆ նոր զրահաւորը Սեվաստոբոլ որ Բոլբավի նմանն է, Նէվայի մէջ իր սպառազինութիւնները ամբողջացուց և Քրոնշթատ դնաց, մեքենաներն ալ փորձելէ ետքը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Սոպրանիէի չարաթ օրուան նիստին մէջ նախարարապետ Պ. Սքոլլով երկար ճառ մը խօսեցաւ, պատասխանելով ընդդիմադիրներու յարձակումներուն և ըսաւ, «Մեր յարաբերութիւնները ամէն երկիրներու հետ անկեղծ են։ Բուլոյ դարձած սպաներու խնդիրը բարեբարոյապէս կարգադրուեցաւ՝ Պուլկարիա վերադառնալ ուզողներուն հնազանդելով։ Խնդրին լուծումը յամրընթաց կատարուեցաւ, որպէս զի մտքերը չը դրդուին։ Իշխանին Բեղերսպուրգ այցելութիւնը ուելի ևս հաստատեց Ռուսիոյ հետ մեր բարեկամական յարաբերութիւնները։ Ռուսիոյ մէջ այս առթիւ իշխանական դերդաստանին եղած ընդունելութիւնները լաւագոյն ապացոյցն են երկու երկիրներուն միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւններուն։ Սխալ է այն լուրը թէ կառավարութիւնը նահանջման քաղաքականութեան մը կը հետեւի։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և ուրիշ երկիրներու հետ կնքուած առեւտրական պայմանագրութիւնները մեծամեծ առաւելութիւններ կ'ապահովցնեն Պուլկարիոյ։»

Պ. Սթոյլով թուելէ ետքը կառավարութեան ձեռք բերած յաջողութիւնները որոնք են իշխանին ճանչցումը, երկաթուղիներու միացումը, առեւտրական եօթը գործակալներու անուանումը և այլն, յարեց. «Մեր հաւատարմութեամբ և Վեհ. Սուլթանին բարեացակամութեամբ ինքզինքս ապահով կը զգանք և պիտի կրնանք ուրիշ յաջողութիւններ ալ ձեռք բերել։»

ՍՊԱՆԻՈՅ ԵԼԵՒՄՈՍԻՏԸՐ. — Սպանիոյ ելեմտական նախարարութիւնը, ընթացիկ գործերու անհրաժեշտ ծախքերէն զատ, 200 միլիոն ֆր.ի պէտք ունի Քուսպայի զօրքերը վերադարձնելու և անոնց յետնեալ ամսաթոշակները վճարելու համար։ Միւս կողմէ 140 միլիոն ֆր. ալ պէտք է յունուարի կարգները վճարելու համար։ Ելեմտական նախարարութիւնը շուտած է թէ ո՞րերկ գտնելու է այդչափ դրամ։ Զայց կայ թէ ներքին փոխառութեան կարգները բէպէթայով հարիւրին 1 1/2ի պիտի գեղչուին, արտաքին փոխառութեան կարգները ոսկեդրամով հարիւրին 1 1/2ի և 1886ի Քուսպայի պարտաթուղթերուն ալ բէպէթայով հարիւրին 1ի։

ՔԱՆԱՏԷՑԻ ՄՈՒԱՌԱԶՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. —Հրման տրուեցաւ պատրաստել նաւանգիստին բոլոր ընդհանուր սահմանները, որոնք յաւելիկով չարթուն պիտի փրծուին։ Ամրոցներուն և մենդանօթներուն զինուորներու թիւը պիտի աւելցուի, պատերազմի ատենին յատուկ թիւին բարձրացուելու համար։ Ելեկտրական զօրաւոր լամպերներ պիտի լուսաւորեն նաւանգիստին շրջակայները։ Զանազան նաւեր յարձակման փորձեր պիտի կատարեն։ Ցամաքային զինուորները կը պատրաստուին մեծ ուսումնարաններ կատարելու։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Հեռագիրը ծանոյց թէ Բարիզի դատական պաշտօնեայի մը տունէն էսթերհազիի մէկ նամակը գտնուած է պորտրային նման թուղթի մը վրայ գտնուած։ Սիէէ կ'ըսէ թէ զբաղնուածը ոչ թէ մէկ, այ երկու նամակ է, զատ զատ տեղեր երեւան հանուած։ Հարցաքննիչ դատաւորը թէ՝ այն անձերը, որոնց տունէն գտնուեցան այդ նամակները, և թէ ուրիշ վկաներ որոնց ձեռքէն անցած էին անոնք, հարցաքննեց։ ամէնքն ալ ճանչցան այդ նամակները։

—Լիպերթիի մէջ հրատարակուած զեկոյց մը կը հերքէ թէ Վեռատրակ Ատեանը քննադատած ըլլայ Պ. Պաուի տեղեկագիրը և Պ. Մանոյի պահանջման դիրը։ Դատարանը միաձայնութեամբ կը դովէ անոնց կարծիքներուն անկեղծութիւնը։ Ատեանին անդամները հետզհետէ կը համոզուին թէ քննութեան արդիւնքը պիտի ըլլայ վերադատում։

ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Երեսփ. Ժողովը անցեալ ուրբաթ օր սկսեր է վիճաբանել այն բանաձեւերուն վրայ որոնք կը պահանջէին ամբաստանութեան ենթարկել նախորդ նախարարապետ Պատէնի կոմսը։ անցեալ տարի նոյեմբ. ամսուն Երեսփ. Ժողովին մէջ ոստիկանութիւնը միջամտելուն համար Վիճաբանութիւնները տակաւին չաւարտեցան։ Բազմաթիւ զերման երեսփոխաններ խօսեր բողոքեցին Պատէնի կոմսին ու իր յաջորդին Թուն կոմսին ընթացքին դէմ և յայտարարեցին թէ գերման կուսակիցներու վարմունքը անվտանգ պիտի մնայ որչափ ատեն որ Աւստրիոյ մէջ շարունակէ արդի դրութիւնը և կառավարութիւնը պահէ լեզուներու հրամանագիրները Պոհեմիոյ մէջ։ Երեսփոխան մը նախարարներուն առջեւ կենալով խիստ լեզուով մը բողոքեց Երեսփ. Ժողովին մէջ ոստիկան մտնելուն դէմ։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ եկմտական նախարար Պ. Մաթանովիչի վերջերս Իտալիա ուղեւորելուն նպատակն է իտալական կառավարութեան հետ բանակցութեան մտնել ելեմտական զանազան խնդիրներու համար, մանաւանդ Իտալիոյ երկաթուղիներուն համար Սեւ Լեռնէն փայտի առաքումը։ Պ. Մաթանովիչ Իտալիոյէն Բարիզ պիտի երթայ, Ֆրանսական կառավարութեան հետ բանակցելու Սեւ Լեռան ծխախոտներուն մատակարարութեանը համար։

ՍԵՐԲԻԱ.— Նախկին խնամակալ Պ. Բիսմիչ և իր բարեկամներէ մէկ քանին, որոնց մէջ է զօրավար Պէլիմարքովիչ, չուզեցին հեռանալ Պ. Բիսարացի որ հակառակ է Պ. Վլատան Եորդէվիչի դահլիճին։ Պ. Բիսմիչ ու բարեկամները իրենց այս որոշումը ծանուցին թագաւորին, յայտարարելով որ միշտ հաւատարիմ պիտի մնան իրեն։

ՄԱՐՈՒԲԻ մէջ մտահոգութիւն կը պատճառէ Թափիլէթի մէջ ծագած ապստամբութեան վիճակը։ Էմիրին ազգականներէ մէկն ալ Թափիլէթցիներու կողմը բռնուած է։ Կառավարութիւնը Թափիլէթ զբրկեց երկու հազար զինուոր, որոնց մեծ մասը հեծելազօրքեր են։

ՊԷՐԼԻՆի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեր է ժողովրդական համակրական ցոյց մը ընելու համար երբ Վեհ. կայսրը ու կայսրուհին Դերմանիա դառնան։ Ցանձնաժողովը ոչչեց հրաւիրել Պէրլինի բոլոր քաղաքացիները որ նոյնն Վեհափառութեանց ժամանման օրը զարդարեն փողոցները ու տուները։ Ժողովուրդին կողմէ ուղերձներ ալ պիտի մատուցուին։

ՊԱՏՈՒՈՅ ԼԷԳԷՆ.—Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէոնի մեծ խաչը տուաւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Քոնէվարո Ծովպալին։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ Խորհրդարանը իր յաջորդիկ նստաշրջանին յետաձգեց ոսկիի արտադրութեան և ներածման տուրքերու խնդիրը։ Եթէ Թրանսվաալէն արտածուած ոսկիներէն հարիւրին կէս տուրք առնուի, երկրին դանձը տարեկան 90 հազար ոսկիի հասոյթ մը պիտի ունենայ։ Այս գումարը բաւական պիտի ըլլայ գոցելու այն ծախքերը որոնք անհրաժեշտ են նոր ոստիկաններու կազմակերպութեան, ոգեւոյց բնակչի վճռաման նոր կանոնագրին գործադրութիւնը ապահովցնելու համար։

ԱԹԻՆԷԷՆ կը գրեն թէ Ցունատանէն Սաիրիկա գաղթականներու թիւը օր օրի կ'աւելնայ և Հելլէն կառավարութիւնը սկսած է լրջօրէն խորհիլ այս վիճակին վրայ։ 1897 յուլիս 1էն մինչեւ 1898 յունիս 20, գաղթականներու թիւը հասած է 2358ի, որոնց 93ը կին։ 1896–97ին 581 հոգի գաղթած էին։ Նահանգայ կողմէ ձեռք առնուած խիստ միջոցներու, որով կանոնաւոր ապրուստ չունեցող գաղթականները չեն ընդունուիր։

ՀՈՌՄԻ քաղաքապետութիւնը 1899ի ելմտացոյցին մէջ վարի մը պիտի ուղէ Բուիրիանի ջնջին տակէն բացուելիք թունելին համար, որով ուղղակի յարաբերութիւն պիտի հաստատուի քաղքին բարձր մասին և Քոլոնայի հրապարակին միջեւ։ Թունելը պիտի ունենայ 340 մէջ երկայնութիւն և 16 լայնութիւն։ Պիտի չնուրի կոմոնայ քարէ և ապիստ։ Թունելին մէջէն պիտի անցնի էլեկտրաշարժ թրամվայ մը կրկին գիծով։ Երկու կողմը լայն մայթեր պիտի ըլլան հետիոտն գացողներու և մանուկաց համար մը ալ կառքերու համար։ Թունելին մէկ մասը, նոյն իսկ ցորեկները, ելեկտրական լոյսով պիտի լուսաւորուի։ Ընդհանուր ծախքը մէկ միլիոն ֆր. պիտի ըլլայ։ Թունելը բանալու համար մէկ միլիոն ֆր.ի կոչուածներ պիտի գտնուին։

Փոքրիկ չուրջ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Պէրութի նահանգին Սաֆիա գաւառակին գայմագամ անուանուեց

լական հիւպատոս Պ. Մածծա, փոխանակ հանգուցեալ Պ. Պարոնէի։

Պ. Վօկ, անգլիական նախորդ փոխ-հիւպատոս Տիարպէքիրի, մայրաքաղաքս եկաւ, որովհետև Կ. Պոլսոյ դեր-հիւպատոս կարգուած է, փոխանակ Պ. Կըէկորի որ Ֆիլիպէ փոխադրուած է։

ՀԱՅ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ ՄԸ.—Վառնայի քաղաքապետութիւնը, վեց ամիս առաջ, մրցման դրած էր մեծ չէնքի մը կառուցումը որ պիտի պարունակէ ձմեռուան ու ամառուան թատրոններ, պարասրահ մը, քաղինօ մը և վեց վաճառատուն։ Պուլկար լրագիրները կը ծանուցանեն թէ քննիչ մասնախումբը մրցանակը տուեր է Կ. Պոլսոյ ճարտարապետներէն Լեւոն էֆ. Կիւրեղեանի։ շրջանառութ Հռոմի գեղարուեստից վարժարանին։ Կիւրեղեան էֆ. ժամանակ մը ի վեր Պուլկարիա կը գտնուէր, ուր ուրիշ յանձնաժողով մը մրցանակի արժանի դատած էր իր մէկ յատակագիծը Սոֆիայի քաղաքային ակումբին համար։

ՄԷԼԱՆԻԿի աւստրիական հիւպատոս Պ. Պորէքի ընդհ. հիւպատոսի տիտղոս տրուեաւ։

ՊԱՌՈՆ ՀԻՐՇԻ այրին, ինչպէս յայտնի է, իր ամուսնոյն յիշատակին համար բաւական խոշոր գումար մը յատկացուցած էր Արեւելեան երկաթուղիներու այն պաշտօնեաներուն, որոնք Պառոն Հիրշի օրով ծառայած են, ամէնէն քիչը տասը տարի անընդհատ։ Այդ պաշտօնեաներէ շատերը արդէն նոյն ընկերութեան դիմելով ստացած են իրենց յատկացուած գումարները, որով մինչեւ հիմա եղած վճարումները մէկ միլիոն ֆր. է աւելի են։ Արդ, ընկերութիւնը նկատելով որ մինչեւ հիմա շառնողներ ալ կրնան գտնուիլ, մինչեւ 1898 դեկտ. 8 (Ն. Տ.) պայմանաժամ որոշած է նոր դիմումներու համար։ Այդ պայմանաժամէն ետքը եղած դիմումները չեղեալ պիտի նկատուին։

ԱԶԴԱՐԱՐԱԳԻՐ.— Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ Թանիտրոմոսի առջի օրուան թիւին մէջ՝ իբրեւ անուշադրութեան արդիւնք՝ կարգ մը սխալներ տեղուած են, ազդարարեց արտօնատիրոջը որ նորէն կրկնուելուն առիթ չտայ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը և ուրիշ անձեր երէկ գիշեր մայրաքաղաքս ժամանեցին Լուռիկ պահականաւով։

ՍՓԵՏԼՈՒԹԵՒՆ.— Պուլկարաց Ս. Եկզարքը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ամերիկեան դեսպանը երէկ Բ. Դուռը գնաց և յաջորդաբար տեսակցեցաւ արտաքին ու ներքին գործոց նախարարներուն հետ։

ԱՏԱՆՈՒՑԷՆ կը հեռագրեն թէ առջի գիշերը մեծ չուկային Գարա Սոֆը անուն տեղը մրգավաճառի մը խանութէն հրդեհ ծագելով տասնըչորս խանութ այրեր են։

ՊԼԷՃԻՐՔՈՒՑԻ դեսպանատան գործակատարը Բ. Դրան հաւատարիմը ուզեց Պլէկրատի դեսպան տը Շին կոմսին համար որ Կ. Պոլսոյ դեսպան նշանակուած է։

ՇՊՈՏՐԱՑԻ մէջ գտնուող զինուորները ամէն օր մարզանք և նշանաւորութեան փորձեր կը կատարեն։ Անցեալ շաբթու կուսակալը ու զինուորական հրամանատարը ժամու մը չափ ներկայ գտնուեր են մարզանքներուն։

ՏԻԱՐԳԷՔԻՐի կուսակալ Խալիտ պէյ, որ քննական պտոյտի ելած էր, նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ՊԱՍՐԱՑԻ ալֆթէլրտար Բիզա պէյ, որ տրձակուրդով Կ. Պոլիս եկած էր, հիւանդութեանը պատճառաւ հրաժարեցաւ այդ պաշտօնէն։

ԹՂԹԱՏԱՐՍԳԱՆ տնօրէնի Ա. օգնական կարգուեցաւ Իհսան էֆ. և Բ. օգնական Հիւսնի պէյ։ Նամակներու առաքմանց տեսուչ կարգեցաւ Աբիմի պէյ։

ՀԱՄԻՏԻԵՒ ՀԵՌԵԼԱԳՈՒՆԴԵՐՈՒՆ նըկատմամբ եղած նոր կարգադրութեամբ մը ատենք կիսաբաժիններու վերածուեցան որոնց մէկուն կեդրոնը Խնուսի մէջ է և ինը գունդէ կը բաղկանայ։ Սիւլէյման փաշա որ այդ կիսաբաժնին հրամանատարն է, զօրանոց մը կառուցանելու ձեռնարկեց։ Գետինը որ 80,000 քառակուսի մէթր տարածութիւն ունի, տիրոջը Տիրացուեան Ալեքսան էֆ.ի կողմէ նուիրուեցաւ։ Սիւլէյման փաշա իր նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմեց հանգանակութեան ձեռնարկելու։ Զօրանոցին շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի և աւարտելու վրայ է։ Երկու գումարտակ զինուոր իրենց անասուններով պիտի հաստատուին հոն։

ԽՐԻՄՅԻ ԵՒ ՐՈՒՄԷԼԻՑԻ 30 տնուոր 160 խալամ գաղթականներ երէկ Ատարազար, Էսկիշէհիր և Ինէօնիւ զրկուեցան ընակութիւն հաստատելու համար։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ.— Էրզրումէն կը գրեն թէ Խալիլօղլու Ազիզ, Մէկմիտօղլու Իպրահիմ և Ճաֆէրօղլու Մահմուտ անուն աւազակները, որոնք ի բացակայութեան տանտիրոջ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էին, երկոսի կողմերը ձերբակալուեր են։

ՊԱԼԸՐԷՍԷՐԻ ՄԷՋ ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ.— Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երէկ ժամ 8ին Պալըքէսէրի մէջ հրդեհ ծագելով և մինչեւ հեռագրատուն ու կառավարական պաշտօնատունը տարածուելով չորս հարիւրէ աւելի տուներ այրեր են։ Կրակը գիշերուան ժամը 6ին մարեր է։ Հեռագրատունը վտանգի մէջ ըլլալով քաղաքէն եօթը ժամ հեռուն Սուսուրլուքը անուն տեղը փոխադրուեր է։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Այս գիշեր ժամ 2ին Գասըգիւղ, Բիզա Փաշա Մահալլէսի, Պաէմ փողոցին մէջ փայտաշէն տունէ մը հրդեհ ծագելով երկու տուն այրեցան։ Կրակը սկսած տունը Էրիֆիլի Թէոֆիլի անուն յոյն կնոջ մը սեփականութիւնն էր և ապահովագրուած։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց հրդեհին սկզբնապատճառը երեւան հանելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱՆ Խարհուրդը տեղեկացաւ ձեռնհաս իշխանութեան որ մայրաքաղաքիս և մանաւանդ Բերայի ու Ղալաթիոյ մէջ հանրային մաքրութեան աւելի հոգ տարուի։

ՍՂԵՐԴԻ գաւառին հաշուակալ Մուսթաֆա էֆ. հանգստեան պիտի կոչուի։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Գասըգիւղի մէջ, առջի օրը, Մխիթարեան Մկրտիչ էֆ. թաչիհնակով մը ինքզինքը խղդելով անձնասպան եղաւ։ Կ'ըսուի թէ քանի մը օր առաջ մտային խանգարման նշաններ ցոյց տուած էր։ Ցուշարկաւորութիւնը առանց կրօնական արարողութեան կատարուեր է։

ԻԶՄԻՐԻ Գարշը Եագա անուն տեղը անցեալները քարահանք մը փչելով խամաքլ ու Ալի անուն երկու գործաւոր տակը մնացին ու մեռան։

ԳՈՆԵԱՑԻ շրջակայ Սայխրիլի գիւղխումբին մէջ երկու թուրք կիներ հող փորելու ատեն հողակոյտ մը փլեր և երկուքն ալ տակը մնալով մեռեր են։

ԵՂՏԻԳՈՒԼԷի կայարանին մէջ երէկ ժամ 2ին քիչ մնաց որ ցաւալի արկած մը պատահէր։ Եէսիգուլէցի ածխավաճառ Յովհաննէս Այսթէփոնս երթալու համար կառախումբը մտած ատեն ուզեց հակառակ կողմէն եկող վագրաշարժին առջեւէն անցնիլ, բայց շատ մտեցած ըլլալով՝ չուարեցաւ և մաղ մնացած էր ճմուելուն երբ հոն գտնուող ոստիկաններ և կայարանին պաշտօնեաները օգնութեան փութալով ազատեցին զայն։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՑ.—Առջի իրիկունը տասերկու անտուկ ապակի բեռցած նաւակ մը Գանըշա կ'երթար, երբ Արնաւուտգիւղի հոսանքին մէջ, ռումանական շոգենաւի մը յարուցած ալիքներէն շրջելով ընկղմեցաւ։ բայց նաւավարը, Օսման, ազատուեցաւ։

—Անցեալ օր Շիլէի առջին երեք փոքր առագաստանաւեր այրեցան։

—Ծովային նախարարութիւնը, դիւրութիւն մը ըլլալու համար, որոշեց որ գիշերները Գարաքէօյի կամուրջին տակէն անցնող առագաստանաւերը թէրսանէի նաւաձիգ շոգենաւերու կողմէ քաշուին թեթև վարձքով մը։

—Անցեալ շաբթու Գարու-Տաղի առջև փոքր առագաստանաւ մը փոթորկին սատկութենէն ցամաք իյնալով խորտակուեցաւ։ Նաւապետը ու նաւաղներէն մէկը խղդուեցան։

ԲԵՐԱՑԻ պատժական ատեանը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Թէնէքէքի Ռէժիին դէմ երէն Ալի անուն պարսիկ մը, որ Գասըմ Փաշայի Աննիքա անուն կնոջ մը նկատմամբ անվայել ընթացքի մէջ գտնուած և ոստիկան Էօմէր Բէմլի էֆ.ն ծեծած էր։

—Նոյն դատարանը երկու տարուան բանտարկութեան և յիսուն ոսկի տուգանքի դատապարտեց Աբթին անուն մարդ մը որ Սաթիկի անուն աղջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։

ՇԻՇԼԻի մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին համար Սեւրէք սա տողերը կը գրէ. «Այրած երկու տուները իրարու կից էին։ Զարուկ անուն կնոջ բնակած երկրորդ տանը եղբիքն վրայ ելլելու համար, անպատճառ պէտք է կառապան Մկրտիչի տունէն անցնիլ։ Հրդեհի պահուն Բենիկ անուն մարդ մը տեսեր է թէ Մկրտիչ իր բնակած տանը պատշգամին բան մը քսելու զբաղած է։ Մկրտիչին կարասիներն ալ երկու հարիւր ոսկիի ապահովագրուած էին։ Այս պարագաներէն կարելի է կասկածել թէ կրակը Մկրտիչի կողմէ դիտմամբ ձգուած է։ Այրած երկու տուները 250 անգլիական ոսկիի ապահովագրուած են եղեր։»

ԱՆԳԻՐԸ «Կեանքի Ապահովագրական Ընկերութիւն» ծանուցումը հրատարակած ենք այսօրուան Դ. երեսի մէջ։

Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ կեանքի վրայ ապահովագրութեան գործառութեանց ձեռնարկող ամէնէն հին ընկերութիւններէն է, և ներկայացուցիչներ ունի նաև Թուրքիոյ զանազան գաւառներուն մէջ։

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութեան կողմէ կայս. և արքայական Մայրաքաղաքի մը կոչում է։ Արքայական Մայրաքաղաքի մը որ Սաթիկի անուն ազջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։

ՇԻՇԼԻի մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին համար Սեւրէք սա տողերը կը գրէ. «Այրած երկու տուները իրարու կից էին։ Զարուկ անուն կնոջ բնակած երկրորդ տանը եղբիքն վրայ ելլելու համար, անպատճառ պէտք է կառապան Մկրտիչի տունէն անցնիլ։ Հրդեհի պահուն Բենիկ անուն մարդ մը տեսեր է թէ Մկրտիչ իր բնակած տանը պատշգամին բան մը քսելու զբաղած է։ Մկրտիչին կարասիներն ալ երկու հարիւր ոսկիի ապահովագրուած էին։ Այս պարագաներէն կարելի է կասկածել թէ կրակը Մկրտիչի կողմէ դիտմամբ ձգուած է։ Այրած երկու տուները 250 անգլիական ոսկիի ապահովագրուած են եղեր։»

ԱՆԳԻՐԸ «Կեանքի Ապահովագրական Ընկերութիւն» ծանուցումը հրատարակած ենք այսօրուան Դ. երեսի մէջ։

Այս ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ կեանքի վրայ ապահովագրութեան գործառութեանց ձեռնարկող ամէնէն հին ընկերութիւններէն է, և ներկայացուցիչներ ունի նաև Թուրքիոյ զանազան գաւառներուն մէջ։

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութեան կողմէ կայս. և արքայական Մայրաքաղաքի մը կոչում է։ Արքայական Մայրաքաղաքի մը որ Սաթիկի անուն ազջկան մը պատիւը բռնաբարած էր։

ՇԻՇԼԻի մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհին համար Սեւրէք սա տողերը կը գրէ. «Այրած երկու տուները իրարու կից էին։ Զարուկ անուն կնոջ բնակած երկրորդ տանը եղբիքն վրայ ելլելու համար, անպատճառ պէտք է կառապան Մկրտիչի տունէն անցնիլ։ Հրդեհի պահուն Բենիկ անուն մարդ մը տեսեր է թէ Մկրտիչ իր բնակած տանը պատշգամին բան մը քսելու զբաղած է։ Մկրտիչին կարասիներն ալ երկու հարիւր ոսկիի ապահովագրուած էին։ Այս պարագաներէն կարելի է կասկածել թէ կրակը Մկրտիչի կողմէ դիտմամբ ձգուած է։ Այրած երկու տուները 250 անգլիական ոսկիի ապահովագրուած են եղեր։»

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Բարիզի թերթերէն 13 նոյեմբ.

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԷՐԻ ՃԱՌԸ. — Անգլիոյ գլխաւոր լրագիրները, կ'ըսէ Թան, կը ջանան թեթեւցնել այն գէշ տպաւորութիւնը զոր առաջ բերաւ Լորտ Սոլզպէրիի ճառին մէկ մասը, խաղաղութեան սպառնալիքներուն վերաբերմամբ, իբրև արդիւնք Մ. Նահանգաց նոր քաղաքականութեան։ Թայմզի մէջ հրատարակուած նամակ մը կը բողոքէ Լորտ Սոլզպէրիի այն խօսքին դէմ թէ Ամերիկայի նոր քաղաքականութիւնը կրնայ պատերազմի առաջնորդել։ Մնած բարեկամութիւնը, կ'ըսէ նամակը, կրնայ անհետանալ, եթէ Անգլիոյ նախարարապետը ենթադրել տայ թէ Սմերիկացիները նորէն պատերազմ կ'ուզեն, ուրկէ Անգլիոյ շահերը պիտի չվնասուին։ Թայմզ խմբագրականով մը կը բողոքէ Լորտ Սոլզպէրիի այդ խօսքերուն տրուած այս մեկնութեան դէմ։ Տէյլի Թէլեկրաֆ կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարը անգլիացի այս անխոհեմ քննադատողներէն աւելի աղէկ կը ճանչնայ Լորտ Սոլզպէրիի քաղաքականութիւնը։ Անգլիական ուրիշ լրագիրներ կ'ըսեն թէ ատիկա զարմանալի է Գ. Չէմպրլէնի և Լորտ Սոլզպէրիի քաղաքականութիւններուն միջև եղած ընդդիմութեան։ Գաղթական նախարարը կուսակից է Մ. Նահանգաց հետ ուռամական համաձայնութեան մը, իսկ նախարարապետը հակառակ է։ Տէյլի Նիւզ սակայն կը խօսի Լորտ Սոլզպէրիի ճառին վրայ։ «Լորտ Սոլզպէրի խաղաղասէր նախարար մըն է, ներկայ ժամանակիս տարակուսանքներուն բերմամբ՝ պատերազմի դեգերանքներու մէջ ապրելու զատապարտուած։»

Նոյնսպէս ուրիշ լրագիրներ ալ դիտել կու տայ թէ Լորտ Սոլզպէրի գ'ընդունի Վերին Նեղոսի խնդրին առթիւ ծանր չփոթութիւններու պատասխանատուութիւնները։ Նոյնսպէս կը յայտնէ թէ այդ պետական մարդուն ճառը պէտք է նկատել ազդարարութիւն մը բոլոր այն տէրութեանց որոնք որամադիր չեն հաշտ աչքով նայիլ անգլիական կառավարութեան պահանջումներուն։ Այս տէրութիւնները, կը յայտնէ, պէտք է զգուշական միջոցներ ձեռք առնեն, գրգռիչ ճառերէ հեռու կենալով, հանդարտ մնալով և իրենց ոյժին գիտակցութիւնը ունենալով։

Կազէթ տը Ս. Բեդրսպուրկ կ'ըսէ թէ Լորտ Սոլզպէրիի ճառը կը ծանուցանէ վերահաստատումը Մեծին Բրիտանիոյ քաղաքականութեան, որ առանց թնդանօթ մը արձակելու՝ պարտաւորեց մեծ տէրութիւն մը ետ կենալու իր պահանջումէն։

ՁԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Մայր կայսրուհին իր այն հրամանագրով որով Բէքինի շրջակայքը համախմբուած զինուորներու հեռացումը կը հրամայէ, չենցնի սպանելու արժանապատուութեանը խնայելու համար, կը գովէ զօրքերուն արժանիքը ու կարգապահութիւնը և պատուանշաններ կը շնորհէ բազմաթիւ սպաներու։

—Երկաթուղիներու արտօնութեան մըրցումը կը շարունակէ։ Կոպի թղթակիցը կը գանդատի թէ Բէքինի անգլիական դեսպանը չէ օգնած անգլուհիական զբաղատէրերու խումբին, որ Թիէն-Ջինի, Ջինկ-Քիանկի և Հան-Քու-Քանթոնի երկաթուղիներու արտօնութիւնը կ'ուզէր։ Այս արտօնութիւնները տրուեցան մէկ մասը անգլուհերման խումբի մը և մասը՝ ամերիկեան ընկերութեան մը։

ՍՈՒՏԱՆ.— Գահիրէէն կը գրեն թէ Վերին Նեղոսի բոլոր երկիրներուն վարչութիւնները կը պատրաստուին։ Դոմինէրները պիտի ըլլան Սըր Ճորճ Թոպման Կոլտ, հիմնադիր Նիկէրի արքայական Ընկերութեան, և Սըր Հարբի Ճոնսթոն, որ մինչեւ 1897 անգլիական կեդրոնական Ափրիկէի գովերը եղած է և հիմա Թունուղի ընդհ. հիւպատոս է։ Այս ընտրութիւնը շատ նշանակալից կը համարուի։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Մադրիտի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ Փիլիպպէսեանները խնդրին առթիւ պիտի դադրին Բարիզի հաշուեհան յանձնաժողովին բանակցութիւնները, որովհետեւ երկու կողմի կարծիքները բոլորովին հակառակ են։ Կ'ըսուի թէ քանի մը տէրութիւններու ոչ-պաշտօնական հաղորդումի է այս հաւանականութիւնը և անոր հետեւանքները։

—Մադրիտի լրագիրները կ'ըսեն թէ եւրոպական և ամերիկեան դրամատէրներու միջազգային մեծ ընկերութիւն մը կազմուած է խնդրելու այն տէրութիւնէն որուն պիտի վճռի Փիլիպպէսեաններու վերջնատութիւնը, 99 տարուան համար իրենց յանձնել այդ կղզիները, տարեվճարի մը փոխարէն։ Այս ընկերութիւնը որուն նախագահն է Պլէնիքայի Լէոբոլտ թագաւորը, երկու միլիառ ֆրանկ ալելու պիտի ունենայ։ Գիտմն լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ կերպով Փիլիպպէսեանները աւելի չէզոք դիրք մը պիտի ունենան այդ ընկերութեան ձեռքը։ Գերման իշխան մը, հաւանօրէն Հայնրիհ իշխանը, Փիլիպպէսեաններու կառավարիչ պիտի կարգուի։ Այս լուրերը լաւ տպաւորութիւն չեն ըրած Սպանիոյ մէջ։

—Տէյլի Գրոնիքլ Փիլիպպէսեաններու խնդրին մէջ պատերազմի վտանգ չի տեսներ, բայց եթէ պատերազմ ծագի, կ'ըսէ, անգլիական տուիչը և ամերիկեան արծիւը պիտի միանան միեւնոյն դրօշին ներքեւ։

—Թուպայէն կը հեռագրեն թէ ալբատրոսական կառավարութեան նախագահը ու նախարարները ընդհանուր ժողովին հրաժարական մատուցեր են այն պաշտօնէն զոր կը վարէին 1897ի հոկտ.էն ի վեր։

—Սպանիոյ խնամակալ թագուհին ցըրտառութեան հետեւանքով թեթեւապէս հիւանդացեր է։

—Փիլիպեաններու մէջ բնակիչք եղած սպանիական նաւատորմին հրամանատար ծովակալ Մոնթոյս Մատրիտ ժամանելով ընդունուեր է ծովային նախարարին կողմէ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Պ. Մաք Քինլի մտադիր է Խորհրդարանը արտասովոր նիստի հրաւիրել մարտ 4էն առաջ, դրամական բարեկորգումներու խնդրին վրայ վիճաբանելու համար։ Ենկէ վերջն է որ Մերակոյսը պիտի քննէ՝ Ֆրանսայի հետ կնքելի առեւտրական դաշնագիրը։

ԹԷՀՐԱՆի ֆրանսական դեսպան կարգուեցաւ Պ. Ֆէրտինան Սուտա, որ անձնական մտերմութիւն ունի Պարսկաստանի եպարքոսին հետ։ Ֆրանսական լրագիրները գոհութեամբ կը ծանուցանեն այս պարագան որ մեծապէս պիտի նպաստէ ֆրանսական շահերուն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 15 Նոյեմբ.—Պատերազմական նախկին նախարար զօրավար Շանեան այսօր աւարտեց իր վկայութիւնը Վճռաբեկ ատեանին առջեւ։ Ատեանը պիտի լսէ Լբպրէօն-Բրնօ հարիւրապետը։

—Սպանիոյ պատուիրակներուն պատասխանելով Հարիզի հաշուութեան յանձնաժողովին այսօրուան նիստը։

—Թէեւ զրոյց կայ թէ Ամերիկա վերջնագիր մը պիտի ուղղէ Սպանիոյ, սակայն հաւանական չի նկատուիր որ երկու կառավարութիւններուն յարաբերութիւնները նորէն խզուին։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՏՐԷՑՖԻԻՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 Նոյեմբ — Վճռաբեկ Ատեանը որոշեց որ անմիջապէս խնամ տրուի հարիւրապետ Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի թէ իր վերադատումի խնդրագիրը ընդունելի նըկատուած է և թէ պիտի հրաւիրուի ներկայացնել իր պաշտպանութեան միջոցները։ Վճռաբեկ Ատեանը իր սոյն որոշումը հաղորդած ըլլալով դատական նախարարին, կառավարութիւնը հաւանեցաւ որ գաղթական նախարարին միջոցաւ ծանուցուի Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի։

—Կառավարութիւնը վերջին հերքելու համար Տրէյֆիւսի ազգականներուն նըկատմամբ շրջած զրոյցները, յայտարարել կու տայ թէ պաշտօնական հեռագիր մը ստացած է ծանուցանող թէ Սատանայի կղզիին աքսորականը քաջառոյգ վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Վճռաբեկ Ատեանի պատժական հիւղին հրամանով, Պ. Աթալէնի յանձնուեցաւ հարցաքննիչ յանձնախումբ մը զրկել Գայէնի հարցաքննիչ դատաւորին մօտ Տրէյֆիւսը հարցաքննելու համար։

ՀՈՌ, 15 Նոյեմբ.— Երեսփոխաններու մեծամասնութիւնը նպաստաւոր է Դաւիէին, բայց բազմաթիւ երեսփոխաններ որամադիր կ'երեւան դէմ դնելու զինուորական նոր ծախքերու քուէարկութեանը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բայսթաքին նստաշրջանի վերաբացումը դէկտ.ի սկիզբները տեղի պիտի ունենայ, կայսեր վերադարձէն ետքը։

ԹԱՆՃԷՐ.—Գերմանիոյ դեսպանը ճապարանոք իր պաշտօնատեղին դարձաւ, առանց սպասելու իր արձակուրդին աւարտմանը։

ԱԶԳ ՕՍՄ. ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Թուրքիոյ Ռէժիի շահակցական Ընկերութեան բաժնէտէրերը կը հրաւիրուին ընդհ. ժողովի որ տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 7ին (Հ. Տ.) շորեքշաբթի օրը կէս օրէն մէկուկէս ժամ ետքը, Ղալաթիա Վայվոտա փողոց, ընդհանուր վարչութեան շէնքին մէջ։ Օրակարգը կը կազմեն. Ա. Վարչական Խորհրդոյ տեղեկագրին ընթերցումը։ Բ. 1897 ու 98 տարեշրջանի գործառնութեանց հաշուեկշռին ու հաշիւներուն վաւերացումը։ Գ. Շահաբաժնի որոշումը։ Դ. Նոր անդամներու ընտրութիւն։

Առնուազն երեսուն բաժին ունեցող բաժնետէրերը, ընդհ. ժողովին մասնակցելու համար պարտին իրենց բաժնեթուղթերը մինչեւ 1898 նոյեմբ. 14/26 յանձնել կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնական վարչութեան, Պէրլինի մէջ՝ Պայմրէսթէր Պանքային, Լոնտոնի ու Բարիզի մէջ Օսմ. Պանքայի ճիւղերուն և Վիէննայի մէջ Քրէտիտ Անշթալտ Պանքային։ Ցանձնուած բաժնեթուղթերու փոխարէն ստացագիր մը պիտի տրուի, իբրև մուտքի տոմս ընդհ. ժողովին։ Որոշումները ներկայ անդամներուն մեծամասնութեամբը կը տրուին։ Անդամներուն իւրաքանչիւրը, իր ունեցած ամէն մէկ երեսուն բաժնին համար մէկ քուէ միայն կրնայ տալ։ Ոչ ոք կրնայ իր անձին համար տասնէն աւելի քուէ տալ։ 1—4

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 15 Նոյեմբ.—Պատերազմական նախկին նախարար զօրավար Շանեան այսօր աւարտեց իր վկայութիւնը Վճռաբեկ ատեանին առջեւ։ Ատեանը պիտի լսէ Լբպրէօն-Բրնօ հարիւրապետը։

—Սպանիոյ պատուիրակներուն պատասխանելով Հարիզի հաշուութեան յանձնաժողովին այսօրուան նիստը։

—Թէեւ զրոյց կայ թէ Ամերիկա վերջնագիր մը պիտի ուղղէ Սպանիոյ, սակայն հաւանական չի նկատուիր որ երկու կառավարութիւններուն յարաբերութիւնները նորէն խզուին։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՏՐԷՑՖԻԻՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ

ԲԱՐԻԶ, 15 Նոյեմբ — Վճռաբեկ Ատեանը որոշեց որ անմիջապէս խնամ տրուի հարիւրապետ Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի թէ իր վերադատումի խնդրագիրը ընդունելի նըկատուած է և թէ պիտի հրաւիրուի ներկայացնել իր պաշտպանութեան միջոցները։ Վճռաբեկ Ատեանը իր սոյն որոշումը հաղորդած ըլլալով դատական նախարարին, կառավարութիւնը հաւանեցաւ որ գաղթական նախարարին միջոցաւ ծանուցուի Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի։

—Կառավարութիւնը վերջին հերքելու համար Տրէյֆիւսի ազգականներուն նըկատմամբ շրջած զրոյցները, յայտարարել կու տայ թէ պաշտօնական հեռագիր մը ստացած է ծանուցանող թէ Սատանայի կղզիին աքսորականը քաջառոյգ վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Վճռաբեկ Ատեանի պատժական հիւղին հրամանով, Պ. Աթալէնի յանձնուեցաւ հարցաքննիչ յանձնախումբ մը զրկել Գայէնի հարցաքննիչ դատաւորին մօտ Տրէյֆիւսը հարցաքննելու համար։

ՀՈՌ, 15 Նոյեմբ.— Երեսփոխաններու մեծամասնութիւնը նպաստաւոր է Դաւիէին, բայց բազմաթիւ երեսփոխաններ որամադիր կ'երեւան դէմ դնելու զինուորական նոր ծախքերու քուէարկութեանը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բայսթաքին նստաշրջանի վերաբացումը դէկտ.ի սկիզբները տեղի պիտի ունենայ, կայսեր վերադարձէն ետքը։

ԹԱՆՃԷՐ.—Գերմանիոյ դեսպանը ճապարանոք իր պաշտօնատեղին դարձաւ, առանց սպասելու իր արձակուրդին աւարտմանը։

ԱԶԳ ՕՍՄ. ՌԷԺԻԻ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Թուրքիոյ Ռէժիի շահակցական Ընկերութեան բաժնէտէրերը կը հրաւիրուին ընդհ. ժողովի որ տեղի պիտի ունենայ դեկտ. 7ին (Հ. Տ.) շորեքշաբթի օրը կէս օրէն մէկուկէս ժամ ետքը, Ղալաթիա Վայվոտա փողոց, ընդհանուր վարչութեան շէնքին մէջ։ Օրակարգը կը կազմեն. Ա. Վարչական Խորհրդոյ տեղեկագրին ընթերցումը։ Բ. 1897 ու 98 տարեշրջանի գործառնութեանց հաշուեկշռին ու հաշիւներուն վաւերացումը։ Գ. Շահաբաժնի որոշումը։ Դ. Նոր անդամներու ընտրութիւն։

Առնուազն երեսուն բաժին ունեցող բաժնետէրերը, ընդհ. ժողովին մասնակցելու համար պարտին իրենց բաժնեթուղթերը մինչեւ 1898 նոյեմբ. 14/26 յանձնել կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնական վարչութեան, Պէրլինի մէջ՝ Պայմրէսթէր Պանքային, Լոնտոնի ու Բարիզի մէջ Օսմ. Պանքայի ճիւղերուն և Վիէննայի մէջ Քրէտիտ Անշթալտ Պանքային։ Ցանձնուած բաժնեթուղթերու փոխարէն ստացագիր մը պիտի տրուի, իբրև մուտքի տոմս ընդհ. ժողովին։ Որոշումները ներկայ անդամներուն մեծամասնութեամբը կը տրուին։ Անդամներուն իւրաքանչիւրը, իր ունեցած ամէն մէկ երեսուն բաժնին համար մէկ քուէ միայն կրնայ տալ։ Ոչ ոք կրնայ իր անձին համար տասնէն աւելի քուէ տալ։ 1—4

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱԼԹԱ, 15 Նոյեմբ.— Կայս. Հուսնգոլրն զբօսանաւը ուր կը գտնուին Գերմանիոյ կայսրն ու կայսրուհին, մինչեւ հիմա ետքը հոս հասաւ։

ԳԱՀԻՐԷ.—Կրէնֆէլ զօրավարը Մալթայի կառավարիչ անուանուեցաւ։

ԹՐԻԷՍԹԷ.—Ցունասատանի Եորկիոս իշխանը հոս հասաւ և Պիրէոն ուղեւորեցաւ Լոյտի Պոռնեվիա շոգենաւով։

Ամերիկա կը պատրաստուի Անգլիոյ դէմ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Ուշադիրներէն կը հեռագրեն թէ ծովային նախարարը հրամայած է որ, մինչեւ որ Սպանիա իր որոշումը տայ Փիլիպպէսեաններու մասին, Նիւ-Եորք, Պրուքլին, Թէխաս և Ինտիանա մարտանաւերը սպառազինուին Համբէրթ-Բոսա նաւահանգիստին մէջ և Օրէկոն ու Այոուա մարտանաւերը պատրաստ վիճակի մէջ գտնուին իրենց տեղերը։

ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Բարիզի սակարանին մէջ Ֆրանս-Բանքը 20 սանթիմ շահած է ըստրօրով։ Այսօր միւս թուղթերու համարաշ քիչ մը տարբերութիւն կը պատուիրէ՝ երեւայ թէ Տրէյֆիւսի վերադատումը ընդունուած ըլլալու լուրը լաւ տպաւորութիւն ըրած է, նոյնպէս Բարիզի հաշուութեան յանձնաժողովին պատուիրակներուն պատասխանը։ Հոս բացուեցաւ Օսմ. Բանքային 24 զրշ. 11 փարա, եւ երկաթուղին 108 ֆր. 65։ Այս անգամ լիքիտասիոն ըստրերները սուղ եղան. — Բանքային 60 զրշ. հազար հատն. իսկ երկաթուղի տէրոր հարիւրին 31 1/4 տնթմ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Բանքային Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	10
Ամէնէն բարձր գին	»	24	11
Ամէնէն վար գին	»	24	10
Բումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	108	37
Ամէնէն բարձր գին	»	108	62
Ամէնէն վար գին	»	108	37
ԲԱՑՈՒՄ 4 Նոյեմբ.			
Օսմ. Բանքային Սեռի Դ.	Ք. կ.	24	10
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	108	50
Օսմանիյէ		395	—
Ռէժի		264	
Օսմ. Պանքա		12	30
Քէտի ժէնէրալ ՕՍՄ.		9	10
Երկրագործական Պանքա		[illegible]	30
Մօս. Օթ. Շանմ է Վալէօր	Ռ. Ո.	3	20
Օսմ. Ապահ. [illegible]		1	
Թրամուէյ բաժնեթ		750	—
» Ժուխանս		26	—
» պարտաթ.	Ֆր.	496	—
Էէրքոյսի ջուրի ընկ.	»	304	—
Քարաի Գ. Պոյտ	»	457	—
ՍԹԻԼԱՆԳ			
Բանքային ուպ օրուան	Օ. Ո.	2

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ESTABLISHED 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մը՝ որոյ բաժնետերերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մեկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ցնորներուն համար։

Հիմնեալ ի Լանտան յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունիմք լիազօր ինչանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ցնցումները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ՊԱՅԹՊԼ ՀԱՌՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Զորից Աւետարանաց, Գին տիպակագմ, երես 924 դր. 25
Մեկնութիւն Գործ. — Բ. Կոր., Բ. հատոր, երես 523 18
Մեկնութիւն Դաղ.—Յայտ., Գ. հատոր, երես 774 25
Բառարան Սուրբ Գրոց, երես 635 20
Կեանք եւ Կենցաղ, Թղթակագմ, երես 132 2
Թիթ Լիվիս, ճապուկ, երես 223 4
Քրիստոնեական Նկարագիր, ճապուկ, երես 283 6
Համառօտ Կենդանաբանութիւն, երկու հատորը մէկտեղ կազմուած, պատկերներով, երես 283 134 5
Կը ծախուին Պայպլ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճլար Եօգուշու։ 173

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ՀԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինին ու օշարակը մէջ դտնուած լայթ-ֆոսֆատ տը շատ մեծնէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։

Ոսկրաթեք տղոց ոսկրանները կը չիակէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և ծերացեալ տղոց։

Ցաղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով շեն յոգնիր ու չեն փսխեր և սաստիկ կորուի տղաք կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆատը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ճաշման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները չուտ կը բուրդնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ
ԳՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՈՒՐՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԴՈՐՈ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծարիկը քիչ մը չաքարով կամ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ինչելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց ճնշակաւոր ազդեցութեան սառամքին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և գեղարանները A.

ՀՈՎՆԱՍԱՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՖԻ ԵՒ ԸՆ.
Մարսիլիայի և Գոնսան մէջ
կանոնաւորապէս թռչող
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ ամէն գիտութեանց համար
Դիմել, առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԸՐՆՈՒԼ
Քարտէնէ, քարտէրին վրա

ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱԿԱՆ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն։	1871-ն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Լամանն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հաեսս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հաեսս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գեորգեն Նաքօ, » » » » »
» Ալֆրեան Բրօքէ տ'Օմթէն.
Թէոսոր Բոնֆէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն
Կառավարութեան Բռնիչը
Պ. ԺԱՆ ՄԻԼՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոյսի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ի Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑՔ
396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Նոյն դիրքերուն վրայ յորմէ, Հիլ Զըրտեանց դէմ)

կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցքն կը լեցնեն. ցաւազրկելու և բնական գեղեցիկ պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւորք, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գինի ինքնաբերեալ ըստ գրքի, նմանութեան, և այլ ազատանքնեն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թրմելցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ատցանելու միջոցաւ, առանց յոյժ ատամնահանութիւն։

Ց.Գ. Ամիսի սով. հանձնման ձեռները կերակի օրերն ալ, (Փետ-ին-ոչ)ին պէս և նաեւ ամեն օր, (Փետ-ին-էին) հիւանդ. կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատարկիւղիկ կրնան գալ, իւրաքանչ բնակարանն. Ռիւ 1 Թէրէ-Փի էրոյ։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է գիրոֆոսֆիթ տը չօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուղեն հաղակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԹԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սրրաճ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործատեղատէր Ի. Պոլիս. ՀԱՄԱԼԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻԱԹՕՖԼԸ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԾՈՒՅՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889Ի ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՆՇԱՆԸ

Եւ Գաւ-ֆրօֆլը անունը ամբողջովին գրուած, միակ երաշխաւորութիւն նէրն են յաճախորդին համար։

ՄԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍ ԱՐԾԱԹԱՋՕՏ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵՏԱՂԼ

Առանց ուշադրութիւն ընելու գիներու մրցման գոր կարելի չէ մեզի դէմ մղել առանց վար տեսակ ապրանքներու, մենք ամէն ատեն լաւ տեսակ ապրանքներ ի ը ստանանք և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք՝ որ մեր յաջողութեան գաղտնիքն եղած է և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք՝ որ մեր յաջողութեան գաղտնիքն եղած է

Լաւագոյն ապրանք. կարելի եղածին չափ ոչնչ

Ցաճախորդին միտքը չի փոխելու համար, պահած ենք նոյնպէս պէտ՝է գնարիչ՝ն, այն սկզբունքը զոր անհրաժեշտ և բաւական կը համարի՝ը, մեր ազնիւին քաղաքանա նայ փարձառութեամբ։

Միակ երաշխաւորութիւնը յաճախորդին, մեր ապրանքներուն, հոս կցեալ գործարանի նշանը և Գաւ-ֆրօֆլը անունն է, ամբողջովին գրուած։

Կ. Պոլսոյ մեր միակ ներկայացուցիչներն են Մ. Մ. Պօոթալի եղբարք, Պոն Մառչէ 354 Բերայի փտակ ճամբան, ուր յաճախորդները կատարելապէս ապահով են, ՄԵՐ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ, թէ ուր էլ վարդոց նիւթ չի ծախուիր իրենց, իրր ապրանք մեր վաճառատան։

ԳՈՒԻԱԹՕՖԼԸ ԸՆԿ.

ՀԱՄԱՌՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք 14,500,000
Պահեստի դրամ » 26,504,000
Տարեկան հասոյթ » 58,937,000

Ընկերութիւնքս փոխանակ ... կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագին։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ ներով։ 572

ԳԱՒԱՌԻԿ ԱՌՏՈՒՆԱՆՑԻՆ։ Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862Ի
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱ
Հիլլի Խան, Թիւ 2—3, Վրէ-Խուրտ, Ղալաթիա
Առաջնակարգ Ընկերութիւն մը է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։
ՓԷՆԻ ԹԼՈՅՈՐ ՍՊԷՏԱՆՈՒ

COMP RUSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆՍԻՈՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 3/5 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 4/6 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Քորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բ. Ս.
Եշ. 5/17 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 5/17 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օռնու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 6/18 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։ 362

ԹՈՎԱԼ ՕՐԻԼԱԿՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐ
Ընդդէմ Հալ, Կ Պոլսոյ և Սմիւռնայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանիա	1069	Գոմ	1437	Նոզզ	1011	Մալմ	724	Բոզաստրոն	1862
Այէրցօ	3607	Գօնկոնգ	2908	Գրոտոս	1695	Մանչեսթր	2273	Սարֆօ	1118
Անտէլօ	1541	Գոբսա	895	Միրօ	775	Մարսէլիա	3709	Ցիրիս	1735
Արիսաղ	2377	Տիսա	4811	Հիսպանիա	1581	Միլբաստ	3557	Սիլիս	1193
Պանամա	182	Տամիա	937	Հինդուս	8720	Միլիս	1057	Սաէրոս	1200
Պորտոտինա	1261	Տուրբ	2283	Լօրատիս	3600	Մանպէսթրա	1735	Քասաս	1328
Պրազիլ	1076	Տրաբ	1713	Լուսիպէր	586	Մուրիս	2419	Թ. Ռիիսրն	1546
Պրունս	841	Տինամա	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3227
Պրեֆալ	4431	Քարս	2484	Խուսիս	5540	Օհիս	1100	Թուլէտս	1470
Գէլրս	1671	Էլեոնորատ	1520	Հինիս	1080	Ոնեարիս	4036	Թուրիտս	487
Գալիբաս	1337	Էշատ	1481	Քիէտ	1053	Ոդիսանս	1535	Ուրպինս	2428
Գանէս	1214	Ֆիսս	954	Բարիրին	2307	Բարէրս	1637	Վարս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1823	Քոմիս	1700	Բոլս	540	Զոլ	1229
Զիրակս	2729	Ֆլանդրիս	849	Լիս	1058	Բիսաթ	2229	Վանդերս	2388
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսս	4582	Լէրանդս	2272	Բիսաս	1663	Ցէտս	1250
Գլիս	2697	Գանիէ	3060	Լիսիրիս	1643	[illegible]	1613	Ջէս	1200
Գոլորատս	4235	Գիրանս	1243	Լորէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Մէյ-տարս ի գեներալ. Նաւագնացք Պոլսոյ՝ ընդհանուր գրասենեակ Հալէն հոս հասած պարսան և Օտեսա ուղեւորած է։

Ս յն չգենարալ, Ավստրի Ժէներալ ունեցած բաւով, ապրանքի տեսերն կը հրաւիրուին իրենց հաշուեցուցակներուն վրայ 10 0/0 վճարել։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՍՕ
Թիւ 17—18, Ռիչիւբ Մէլէթ խան, Ղալաթիա

ԳՈՒՆԱՐ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՐԻՆ
Այլ տարբեր երթեւեկութիւններ Լիվերպուլ և Ամերիկայի մէջ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ուսկրիա	7718	Գոնիտ	4501
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3576
Սէրվիա	7284	Մարաթոն	2463
Ուրանիա	7268	Ազիա	2088
Բասնիա	5527	Սարակոսա	2188
Սէֆալոնիա	5547	Թարիֆա	2242
Կալիա	4809	Բալտիքա	2140
Ցիլիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ակէրոս	2448	Մորոքքո	1855
Ինէաս	1876	Քամբրիա	1295
Եկբատանա	1614	Լուսիտանիա	1290
Ֆազալոնիա	1545		

Դիմել, առ Թոմաս Ջ. Ջոլի գործակատար
Thomas C. Joly
Ագիրսխատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՒԼՍՈՒԹԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (82)

ԷՄԻԼ ՈՒԾՊՈՒՌ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Բ.

ՄԱՏԷՐ ԼԱՆԿԼՕԱՅԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այն ժամանակ Նոր լոյս մը ծագեցաւ մարդին մէջ և երկրորդ յայտնութիւն մ'երեւան եկաւ։

Սարսուռ մը պտրտեցաւ մարմնոյն վրայ. գլուխը խոնարհեցուց և ծունգի վրայ ինկաւ։

—Աստուած իմ, ըսաւ սրտակէզ ձայնով մը, որովհետեւ քու օրէնքդ կ'արգիլէ մեզ այսպէս զիրար սիրել, ներէ իրեն, ներէ ինձի, և պաշտպանէ՛ մեզ։

Եւ երեսը ձեռներուն մէջ ծածկելով՝ լացաւ ջերմ արտասուներով։

Քիչ մ'ետքը ոտքի վրայ եկաւ։ Չէր դիմար ինքզինքը խաբել. վիճակը սոսկալի էր, և չէր կրնար միջոց կամ հնար մը տեսնել իրենց վրայ ծանրացող չարիքին առաջքն առնելու։

—Ուրեմն, կ'ըսէր ինքնիրեն, աշխարհի վրայ էակներ կան, որոց կեանքը տառապանքի մատնուած է ճակատագրապէս։

Իւր դուռը գոցելէ առաջ ականջ դրաւ և ձայն մը չլսեց Անտրէի սենեակէն։

—Քնացած է, ըսաւ։ Լա՜ղմ եղբայր։

Արդէն աղօթքը ըրած էր Աստուծոյ. նորէն աղօթեց անկողին մտնելէ առաջ։ Քունը կրնար հանգարտութիւն և իւր ցաւերուն վայրկենական մոռացում բերել. կանչեց, բայց չեկաւ։ Աչքը բաց ըլլար թէ գոց, առջեւէն տարօրինակ բաներ կ'անցնէին շարունակ, ուրուականներ որք զարհուրելի կերպով կը գալարուէին ու կը ծռմբրաբկուէին։

Վերջապէս քուն չուենցաւ այն դիշերը։

Առաւօտ եղածին պէս՝ ելաւ հագուեցաւ։ Կուզէր կանուխ վաճառատունն երթալ և կարած զգեստը յանձնել։

Քիչ եաքը, Անտրէ՝ գրասենեակն երթալէ առաջ կամաց մը դուռը զարկաւ։

—Քէ՛նա, արթնցած ես, հարցուց։

—Նոր ելայ, պատասխանեց։

—Այս իրիկուն ժամը եօթնին պիտի գամ, գիտցած եղիր։

—Շնորհակալ եմ, Անտրէ, պատասխանեց։

Եւ դուռը բանալ ուզեց, բայց բռնեց ինքզինքը։

Անտրէ գնաց. Քէնա ալ հագուեցաւ, և իւր կարած զգեստն անձեռոցի մը մէջ փաթթելէ ետեւ դուրս ելաւ։

Ճանրան քալած միջոցին տխրութեամբ կը մտածէր Անտրէի և իրեն տարօրինակ վիճակին վրայ։ Խճուղիին մայթերուն վրայ ամէն հասակէ բազմաթիւ կիներ արագաբար կ'երթային։

—Ինձի պէս խեղճ գործաւորուհիներ են, կ'ըսէր Քէնա ինքնիրեն, բայց դէմքերնուն վրայ գոհունակութիւն կը տեսնեմ.... Ասասիկ ինձի տարբերակ աղջիկներ, որ ուրախ զուարթ կ'երթան վերստին սկսիլ իրենց աշխատութիւնը զոր թողած էին շաբաթ իրիկուն։ Հանդստի, զբօսանքի և ուրախութեան օր մ'ունեցան իրենց մօրը քով, իրենց ընտանիքին մէջ, և գոհ եղած, հանդչած, կը վազեն կ'երթան նոր շաբաթ մը բոլորելու.... Ասոնց քիչ մ'ուելի տարբերներուն մէջ կան գեղատի մայրեր, որք իրենց սիրելի մանկիկներուն վրայ կը մտածեն և ասոնց համար աշխատութեան կը դիմեն քաջաբար...։ Պէտք է ամէն օր հացտալ անոնց և Նոր հագուստ շինել, վասն զի ծաղկաւէտ Զատկին գեղեցիկ օրերը կը մօտենան։ Ա՜հ, այդ կիներուն ամենէն ագքատին վիճակն իմ նախանձս կը շարժէ։

Աստուած յոյս կուտայ անոր. կը նայ մեծցընել իւր երգներուն հորիզոնը։ Առաջ կը քալէ ճանրու մը վրայ որ ծանօթ է իրեն. վասն զի իւր կեանքը նպատակ մ'ունի. դիտէ ուր երթալը.... Աղջիկ, ամուսին կամ մայր, միշտ իրաւունք ունի սիրելու.... Իւր աղայ հասակէն սկսեալ, մօրմէն օրինակ առնելով, պարտականութիւնը սովրած է, և կատարելու համար ոչ մէկ զոհողութիւն ծանր չի գար իրեն։

—Ո՜հ, պարտականութիւնը.... Ո՞վ պիտի սովրեցնէ ինձի իմ պարտականութիւնս։

Ներսէն ձայն մը պատասխանեց իրեն.

—Աստուած։

Նոյն միջոցին Սէն-Լէօ եկեղեցիին դրան առջեւն էր։

Գեղի մը մէջ մեծցած, ուր բնակիչներն հաւատարմաբար պահած են իրենց նահապետական սովորութիւնները և իրենց նախնեաց կրօնական զգացումները, Քէնա ալ վարժուած էր անոնց և հետեւապէս շատ բարեպաշտ էր։

Փարիզ գալէն իվեր՝ առաջուան պէս կանոնաւոր կերպով ներկայ չէր գտնուեր կիրակնօրեայ ժամերգութեանց, բայց յաճախ կ'աղօթէր, և եկեղեցիի մ'առջեւէն անցած ժամանակ՝ քիչ կը պատահէր որ ներս չմտներ և իւր հոգին առ Աստուած չբարձրացընէր։

Նոյն միջոցին մանաւանդ ամէն ժամանակ աւելի պէտք կ'զգար ստեղծողին առջեւ խոնարհելու և անոր օգնութիւնն հայցելու։

Մտաւ եկեղեցին և գնաց ծունր դրաւ մատուռի մը մէջ, ուր քահանայ մը պատարագ կ'ընէր ի ներկայութեան քանի մը պառաւ կիներու, և քսանի չափ ալ փոքրիկ աղջիկներու՝ որոց վերայ երկու մայրապետ կը հսկէին։

Քէնա խոնարհեցաւ՝ գլուխն երկու ձեռներուն մէջ։

Աստուած իմ, կ'ըսէր մտքէն, դուն բարի և ողորմած ես, գլխս երկու խեղճ լքեալներու վրայ, զոր դու ծնուցիր և որոց մանկութիւնը պաշտպանեցիր։ Ցանուն խաչեցեալ Աստուածորդւոյդ, որ մարդկային ազգը փրկելու և քեզի մօտենալու համար՝ յանձն առաւ չարչարուիլ, մի մերժեր մեզ, նայուածքդ մի դարձուներ մեզմէ.... Աստուած իմ, լուսոյդ ճառագայթներէն մէկն իջեցուր մեր վրայ, լուսաւորէ մեր միտքը, մաքրէ մեր սիրտը և ջնջուութիւն տուր մեզի մաքառելու չարին փարձութիւններուն դէմ։ Մի՛ հեռացըներ ինձմէ, Աստուած իմ, այն բարի հրեշտակն որուն յանձնեցիր իմ հոգիս, հրամայէ անոր որ քեզի արժանի վիճակի մէջ պահէ այս դժբաղդն որ քեզի կ'ապաւինի, արդա՜ Աստուած, ամենակարո՛ղ Աստուած, ներշնչէ զիս, յայտնէ ինձ քու կամքդ և կատարուի։

Երբ այսպէս ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթեր, ծերունի քահանայ մ'եկեր ծունր դրեր էր մատուռին դրանը մէջ։ Գլուխը բաց էր, երկայն ճերմակ մազեր շրջանակած էին գեղեցիկ դէմքը, որուն վրայ հաւատք և գթութիւն կը ցոլար։ Իւր քաղցր նայուածքը կարծես թէ կ'ըսէր։

—Ես Քրիստոսի պաշտօնեայ մ'եմ, եկէք ինձի դուք ամէնքդ որ վիշտ ունիք, եկէք և կը մխիթարուիք։

(Շարունակելի)